

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 12 noyabr 2015-ci il Cümə axşamı № 251 (6279) Qiyməti 40 qəpik

Xəbər

Qətlidə suqlanan
şəxs məhkəmədə
özünü
yandırıldı

yazısı sah.14-də

Gündəm

**ABŞ və Rusiya arasında
əsəb savaşı başlayıb**

Rusyanın teyyarə qəzasına məsul olan iki MKİ əməkdaşını tutduğu deyilir; "Böyük iyimilər"in sammitinə sayılı günler qalmış Kreml Amerikani və müttəfiqlərini nüvə zərbəsi ilə hədəledi...

yazısı sah.9-də

**Müxalifət yenə xaricdəki
inqilablara ümidiñib...**

yazısı sah.3-də

**Musavat.com sayının
redaktoru Xalid Kazımlının
50 yaşı tamam oldu**

yazısı sah.4-də

**Elsad Abdullayevlə Eynulla
Fətullayev arasında yeni polemika**

yazısı sah.7-də

**Əqidə yoldaşları Rauf Mirqədirovu
niyə müdafiə etmir...**

yazısı sah.3-də

**Manat kəskin devalvasiyaya
getməsə də, ucuzlaşacaq**

yazısı sah.8-də

**Siyasi liderlərin Elmlər
Akademiyası ilə bağlı xatirələri**

yazısı sah.11-də

**Hacıqabulda yük və minik
maşınları toqquşdu: 1 ölü**

yazısı sah.14-də

**YAP Güneydəki hadisələrə
reaksiya verdi**

yazısı sah.9-də

**"Yeni Yasamal" MTK-ya
qarşı ilginc ittihamlar**

yazısı sah.12-də

**G20-də iştirak
Azərbaycana nə vəd edir...**

yazısı sah.10-də

**Kremlən Ermənistana
görünməmiş dəstək**

yazısı sah.11-də

Xəzərdə nazirinizə qarşı müdhiş əməliyyat

**"RUSİYA ZİYA MƏMMƏDOVUN
17 TON PULUNU TUTUB" - ŞOK İDDİƏ**

Nəqliyyat nazirinin var-dövlətini daşıyan gəminin Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin xüsusi əməliyyatı nəticəsində saxlanıldığı deyilir; Moskva nəyin qisasını alır?

**Eldar Mahmudov ev dustağıdır -
sensasion səbəb...**

Sabiq nazir işdən çıxarılan gün onun barəsində həbs sanksiyası imzalanıb, bundan sonra isə ev dustaqlığı barədə məhkəmə qərarı verilib; E.Mahmudovun bu cür təcridinə qərar verilməsinin daha bir səbəbi MTN-dəki "çete"nin illərdir elde etdiyi qeyri-qanuni milyardların izini tapmaqdır

yazısı sah.4-də

**Pənah Hüseyn
yenı
yaradılacaq
hərəkatın adını
açıqladı**

yazısı sah.6-da

**İsgəndər
Həmidov
Nazirlər
Kabinetinə
müraciət yazdı**

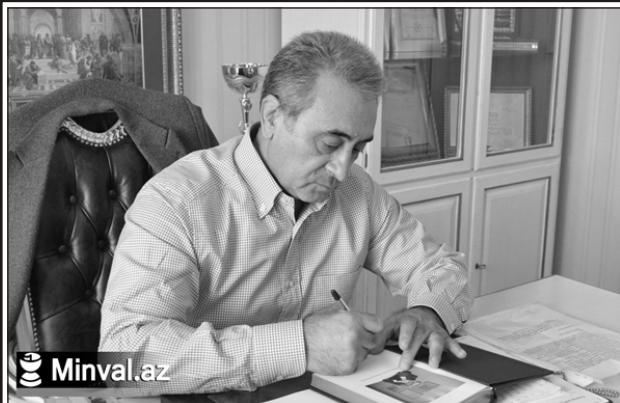
yazısı sah.5-də

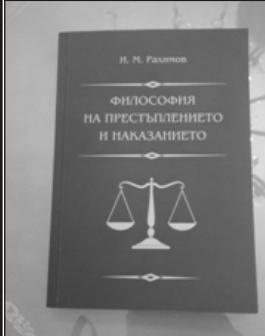
**İlzizam
Əkbərlı
Müsavatdan
gedə bilər**

yazısı sah.6-da

12 noyabr 2015

Professor İlham Rəhimovun kitabı bolqar dilində çap olunub

Azərbaycanın əməkdar hüquqşünası, professor İlham Rəhimovun "Cinayət və cəzannın fəlsəfəsi" adlı kitabı bolqar dilində çapdan çıxmışdır. Hüquq elmləri doktoru, professor İlham Rəhimovun Moskvada rus dilində çap edilmiş "Flosofiya pres-tupleniya i nakazaniya" ("Cinayət və cəzannın fəlsəfəsi") adlı kitabı beynəlxalq hüquq aləmində geniş maraq doğurduğundan, Bolqarıstanın Elimlər Akademiyasının və hüquqşunas alımlarının təşobbusu ilə bolqar dilidə çap olunmuşdur.

Nəfis üslubda nəşr olunmuş kitabda cinayət hüququnun təməl problemlərində bəhs olunur. Müəllif cinayətin mənbinə və səbəblərinə, eləcə də cezanın məzmununa felsefi mövqədən yanaşıb. Kitab hüquq fakültələrinin müəllimləri, aspirantlar və tələbələr, eləcə də cinayət hüquq sahəsində ixtisaslaşmış hüquq-mühafizə orqanları işçiləri, nəzəriyyəcələr üçün nəzərdə tutulub. Nəşrən həmçinin sosioloqlar, psixoloqlar və cinayətkarlıqla mübarizənin apanılmasına maraq göstərən her kəs yararlanır bilər.

Eyni zamanda qeyd etmək istəyirik ki, bu kitab rus dilində yaxınlığına baxmayaq Azərbaycan, türk, italiyan, yahudi, ingilis dillərinə tərcümə edilərək çap edilmişdir. Bundan başqa, kitab Çin Xalq Respublikasının hüquq alımları tərəfindən bəyənilmiş və bu məqsədə çin dilinə tərcümə edilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etmişdir.

MTN-in sabiq şöbə rəisi barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib

M (TN) Baş Əks Kəşfiyyat İdarəsinin sabiq şöbə rəisi, polkovnik Mirəziz Əsgərovun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. APA-nın məlumatına görə, Baş Prokurorluğun təqdimatı əsasında Səbəyel Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə M. Əsgərov barəsində 3 ay müddətində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

M. Əsgərovun qərardan şikayətini Bakı Apelyasiya Məhkəməsi təmin etməyib.

M. Əsgərov Cinayət Məcəlləsinin 182.3.2-ci (külli miqdarda əmlak əldə etmək məqsədi ilə hədə-qorxu ilə tələb etmə), 308.2-ci (vəzifə selahiyətlərindən sui-istifadə etmə), 309.2-ci (vəzifə selahiyətlərini aşma), 311.3.3-cü (külli miqdarda rüşvət alma) maddələrinə əsasən təqsirləndirilir.

23 yaşlı gənc əmisi oğlunu boğazını kəsib öldürdü

B akıda qəti tördəlib. Nizami Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumatına görə, hadise dünən saat 10.30 bradelerində Qara Qarayev 55 ünvanında qeyd alınb. 25-30 yaşlarında kişi kükçədə naməlum şəxs tərəfindən bıçaqlanaraq qəti yetirilib.

Nizami Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumatə görə, həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində dünən səhər saatlarında Qara Qarayev 55 ünvanında bıçaqlanaraq və boğazı kəsilərək qətəl yetirilən şəxsin 23 yaşlı Elnur Balaşırın oğlu Nəsirov olması müəyyən edilib.

25-ci polis bölməsi əməkdaşlarının keçirdiyi texiresalınmaz əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qəti tördən şəxsin E.Nəsirovun əmisi oğlu Elşən Nəzir oğlu Nəsirov olması müəyyən edilib və o tutulub.

İlk məlumatə görə, E.Nəsirov əmisi oğlunu qısqancılıq zəmənində qətlə yetirib.

Faktla bağlı Nizami Rayon Prokurorluğununda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq gedir.

"Qaya Mətbuat Yayımları" MMC!

- İtənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Öger siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisi-nizə çatdırılmasınız;

- Mətbuatı slidiqdan sonar abune haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazımlı dəyişikliklər etmək; **Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Mesavat" - 0.40 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.**

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmek lazımdır. Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir: **Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22**

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Prezident HHQ-nin hərbi şəhərciyində oldu

A zərbaycan prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandam İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin Hərbi-Hava Qüvvələrinin N saylı hərbi hissəsinin hərbi şəhərciyində yaradılan şəraitlə təniaş olub.

APA-nın məlumatına görə, müdafiə naziri Zakir Həsənov dövlət başçısına raport verib.

Prezident hərbi şəhərciyin baş planı ilə tanış olub. Məlumat verilib ki, ərazidə esger yemekxanası, yataqxanası, anqarlar, təlim-məşq sinfi, tibb məntəqəsi inşa olunub. Hərbi hissənin ərazisində qaroval binası, komanda məntəqəsi, qazanxana, elektrik yarımsənşasi yaradılıb. Burada tikinti işləşir 2014-cü ilin aprelində başlanılıb. Ərazidə geniş abadlıq və yaşıllaşdırma işləri görülb, esger və zabitlərin istihətə üçün guşələr yaradılıb.

Dövlət başçısı esger yemekxanasında yaradılan şəraitlə təniaş olub.

Sonra Ali Baş Komandan esger yataqxanasında olub. Dövlət başçısının diqqətinə çatdırılıb ki, bütün ərazi tam mühafizə olunur və nəzarətdədir. Quraşdırılan xüsusi kameralar kənar şəxslər əraziyə daxil olarkən həmin istiqamətə yönəlir və avtomatik siqnalizasiya işə düşür. Esger yataqxanasında ideoloji, meisət

xidməti və yataq otaqları en mübasir səviyyədə qurulub. Yataqxanada əşya anbarları, hamam və digər zəruri otaqlar var.

Prezidente texnika parkı haqqında da məlumat verilib. Buradakı müasir texnikalar döyüş tapşırığını yüksək səviyyədə yeriye yetirməyə qadirdir. Parkda, həmçinin texnikaya texniki xidmət, təmir və yanacaqdoldurma məntəqələri fealiyyət göstərir.

Sonra Ali Baş Komandan hərbi hissənin raket anbarına baxıb. Dövlət başçısı S-300 PMU-2 Favorit Zenit Raket Briqadasına baxış keçirib, şəxsi heyətin praktiki fealiyyəti və döyüş növbətcliyi ilə tanış olub.

İlham Əliyeva anbar, raketlər və rakətlərin döyüş mövqeyinə daşınması üçün nəzərdə tutulan texnikalar barədə də məlumat verilib.

Dövlət başçısı bu il sentyabrın 15-de cəbhənin Ağdam istiqamətində Ermenistanın herbələrimiz tərəfindən mehv edilmiş X-55 pilotusuz uçan aparatinın qalıqlarına baxıb.

Dövlət başçısı təlim-məşq kompleksi ilə tanış olub. Kompleksdə döyüş növbətçiliyinin aparılmasıն təşkili, şəxsi heyətin döyüş texnikası ilə İsləmə səriştəliyər oxınları.

Sonra Ali Baş Komandan rakətlərin start mövqeyinə gəlib, burada atıcı qurğulara baxıb.

Ramil Usubov diplomatik korpuslarla bağlı qərar verdi

Azərbaycandakı diplomatik nümayəndəlik və konsulluqların nəqliyyat vasitələrinə verilən dövlət qeydiyyat nişanları ilə bağlı yeni qaydalar müəyyənəşdir. «Trend» xəbər verir ki, daxili işlər naziri Ramil Usubovun verdiği qorara görə, qaydalarla əsasən xarici ölkələrin Azərbaycan Respublikasında fealiyyət göstərən diplomatik nümayəndəlik və konsulluqlarının, diplomatik nümayəndəlik statusuna (immunitetinə) malik beynəlxalq təşkilatların inzibati-texniki və xidməti personalının aile üzvlərinin şəxsi nəqliyyat vasitələrinə qeydiyyat şəhadətnaməsi və "D" seriyası üzrə dövlət qeydiyyat nişanı veriləcək.

Həmçinin diplomatik nümayəndəlik və konsulluqların, diplomatik nümayəndəlik statusuna (immunitetinə) malik beynəlxalq təşkilatların inzibati-texniki və xidməti personalına və bu personalın ailə üzvlərinə "T" seriyası üzrə dövlət qeydiyyat nişanı və fəxri konsulluqların nəqliyyat vasitələrinə "FK" seriyası üzrə dövlət qeydiyyat nişanı veriləcək.

Mərkəzi Bankdan dollar həyəcanına reaksiya

ABŞ dollarının manata nezərən mezənnəsində ciddi bir dəyişiklik baş vermir. Bu barədə «Trend»in son günlər dolların mezənnəsinin artması ilə əla-

qdər sorğusuna cavab olaraq, Azərbaycan Mərkəzi Bankından (AMB) bildirilər.

Qeyd olunub ki, dəyişiklik daxili valyuta bazarında gedən proseslər əlaqədar deyil. Daxili valyuta bazarında veziyət tam nəzarət altındadır və tələb-təklif tarzlığı təmin olunur. Sadəcə, Mərkəzi Bank tərəfindən məzənnə siyasetinin ABŞ dolları və avronun daxil olduğu iki valyutalı səbət mexanizmi çərçivəsində həyata keçirilməsi ilə əlaqədar beynəlxalq valyuta bazarında avro/ABŞ dollarları məzənnəsində baş verən gündəlik dəyişikliklər qismən milli valyutanın məzənnəsinə ötürülür.

Bankdan deyilər ki, son günlər ərzində dünya bazarında ABŞ dollarının avroya qarşı mezənnəsinin yüksəlməsi müşahidə edilir. Bu əsasən onunla izah edilir ki, Avropa Mərkəzi Bankı monetar genişlənmə programının həyata keçirilməsini davam etdirildiyi şəraitdə ABŞ-in Federal Ehtiyat Sistemi tərəfindən əsas faiz dərəcəsinin yüksələcəyi ehtimal ilə bağlı məlumatlar yayılıb. Dünya bazarında müşahidə edilən bu proseslər fonunda manatın ABŞ dollarına qarşı məzənnəsində də yumşaq gündəlik dəyişmə baş verib.

AMB-dan bildirilər ki, bir müddət əvvəl bu prosesin əksinə olaraq, dünya valyuta bazarlarında ABŞ dollarının mezənnəsinin avroya qarşı zəifləməsi nəticəsində ölkəmizdə də bu xarici valyutanın manata qarşı mezənnəsində ucuzaşma müşahidə olunmuşdu: "Bələ ki, dolların manata qarşı rəsmi məzənnəsi bu il sentyabrın 15-də hətta 1,0469-dək ucuzaşmışdı. Yəni normal bazar prosesi baş verir. O ki, qaldı valyutadəyişmə məntəqələrinə, Mərkəzi Bank tərəfindən valyuta qanunvericiliyinə, o cümlədən valyuta bazarında nağd alış-satış məzənnələrinin müəyyənlendirilməsi üzrə mövcud tələblərə riayət olunması daim diqqət mərkəzində saxlanılır".

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. məhasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürçülükdə kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mərt. R.Rüstəmov-44

Tel:/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnsaatçılar» metrosu 60 mətr. «İran» klinikasının yanı

Tel:/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Azərbaycanda Mamed və Məmməd adları qadağan olunur

"Azərbaycanda Mamed və Məmməd adlarının vahid forması kimi Məhəmməd adı müəyyən olunub".

Bunu APA-ya açıqlamasında Nazirlər Kabinetin yanında Terminolojiya Komissiyasının sədr müavini Sayalı Sadiqova deyib.

O bildirilər ki, bununla bağlı bugünlərdə qərəb qəbul olunur. Sədr müavini qeyd edib ki, qərərlə bağlı "ASAN Xidmət" mərkəzlərinə malumat verilib: "Təsəvvür edin ki, bir ailədə həm Mamed, həm Məmməd, həm də Məhəmməd adında uşaqlar var. Əsliyənə Mamed və Məmməd adlarının kökü ele Məhəmməddir. "ASAN Xidmət" mərkəzlərindən da bizə tez-tez müraciət edirlər ki, Mamed adının düzgün yazılış qaydasını bilmirik. Artıq bununla bağlı qərəb qəbul olunub və vahid ad kimi Məhəmməd seçilib".

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Yazarımız Tofiq Yaqqubluya Azadlıq!

Azərbaycanda bir sıra müxalif qüvvələr bütün seçkilərdən sonra sərgilədikləri ənənəvi taktikani yenə təkrarlamaya başlayıblar. Daha bir parlament seçkisi əldən gedib, lakin onlar yenə hansı xarici ölkədə inqilabi dəyişikliyin baş verdiyini ve dəyişiklik növbəsinin bizi də catmaqdə olduğunu cəmiyyətə təlqin edirlər. Məsələn, AXCP sədri Əli Kərimli bir neçə gün önce Myanmarda demokratik qüvvələrin 25 ildən sonra qalib gəlməsindən yazıb.

Bu dəfə demokratiya zəfərinin Çin sərhədindən - uzaq Şərqi Asiyadan gəldiyini qeyd edən Əli Kərimli bildirib ki, Myanmarda parlament seçkilərində hərbi xunta tərəfindən 15 il ev dustaqlığına məhkum edilmiş, Nobel mükafatı laureatı Aung San Suu Kyinin lideri olduğu Demokratiya Uğrunda Liqa 75 faizə qədər səs toplayaraq qalib geldi.

Əli Kərimli Myanmarda baş verənlərdən bizim ölkə üçün də nəticələr çıxdığını bildirib.

Politoloq Natiq Miri ise özünü əsas müxalifət elan edənlərin illerdən sərgilədikləri taktikanın davam etdirilməsinin heyrət doğurduğunu bildirib. Onun sözlerine görə, hər hansı xarici ölkədə rəngli inqilabların baş vermesi, yaxud uzun illərdən sonra hansısa ölkədə müxalifətin hakimiyyətə gəlməsi heç bir kənar ölkəyə birbaşa təsir eləmir. Dolayı yolla müəyyən təsiri ola bilər. O da müəyyən mənəvi-psixoloji vəziyyət yaratmaq səviyyəsində. Bu gün Myanmarda və ya hansısa başqa bir ölkədə inqilabi dəyişikliyin baş-

verməsi o demək deyil ki, tezliklə Azərbaycanda belə hadisə təkrarlanacaq: "İnsanları hansısa xarici ölkədə baş verən inqilablarla, siyasi dəyişikliklərlə ümidi saxlamaq düzgün yanaşma deyil. İllərdər Azərbaycandakı bir sıra müxalifət qüvvələri məhz bu cür yanlış taktikani yürüdür və nəticə göz önündədir. Göz önündə acı nəticə olduğuna rəğmən həmin qüvvələrin yenə də eyni taktikani sərgiləmələri əslində həmin siyasi qüvvənin tükenməsini göstəricisidir. Belə çıxır ki, bu siyasi qüvvələrin cəmiyyətə təqdim edə biləcəyi başqa bir amil yoxdur. Özləri heç bir real fəaliyyətlə, cəmiyyətin içində gedib iş aparmaqla məşğul dəyillər və gözlərini hansısa xarici ölkədə inqilabi prosesin baş vermesinə dikiblər ki, bir müddət də xalqa "filan ölkədə inqilab oldu, növbə həmçinin" ümidi versinlər. İşlərini bununla bitmiş hesab etdiklərindən ki, belə qüvvələr illərdə ölkədə zərrə qədər müsbət dəyişikliyə nail ola biləyiblər, əksinə, uğuruma yuvarlanıblar. Özləri ilə birlikdə

illərdər ümid verməklə başını aldatdıqları cəmiyyəti uğuruma sürükleyiblər".

Ekspert qeyd etdi ki, özü-nü ölkədə yeganə müxalifət elan edən Milli Şura və AXCP seçkide iştirak etməyib pas-siv boykot taktikası ilə prose-si müşahidə edirə, bu qüvvənin artıq ictimaiyyətə deməyə sözü olmamalıdır. İndi də cə-miyyəti Myanmari nümunə göstərib arxayın salmağa başlayıblar. Belə siyasi qüvvələr bilməlidirlər ki, artıq illərdə yürüdükləri taktika ilə insanları aldatmaq mümkün

deyil: "Artıq həmin qüvvələrin "filan ölkədə inqilab oldu, filan ölkədə 25 ildən sonra müxalifət hakimiyyətə geldi, növbə biziçatacaq" kimi bəyanatları cəmiyyətde gülüş doğurur. Belə şəylərlə insanları təec-cübənləndirmək dövrü arxada qalıb. Diqqət edirsizsə, Azərbaycanda hansısa müxalifət qüvvələrinin seçkilərdə iştirak edib-ətməməsindən asılı olmayaraq seçicilərin 15 faizindən çoxu seçkide iştirak eləmir. Bu, cəmiyyətin həmin müxalifət qüvvələrinə, hem də ölkədəki siyasi sisteme inamsızlığını təzahürür. Artıq həmin qüvvələrin keçmişdə dəfələrlə təkrarla-diqları bəyanatlara bənzər bəyanatlar, müraciətlər cəmiyyətde siyasi hadisə yaratır. Proseslərin arxasında sürünen siyasi qüvvələrin ölkədə cəmiyyəti tərpədə bilməsi, öz arxasında aparmağa nail olması mümkün deyil. İllərdər ki, Azərbaycanda müxalifət liderləri proseslərin arxasında sürünlər. Azərbaycanda proses yarada biləcək siyasi güc mərkəzləri yoxdur. Bir çox problemlər bundan qaynaqlanır. AXCP sədri Əli Kərimli Myanmari nümunə olaraq yarın qeyd edir ki, Myanmarda parlament seçkilərində hərbi xunta tərəfindən 15 il ev dustaqlığına məhkum edilmiş, Nobel mükafatı laureatı Aung San Suu Kyinin lideri olduğu Demokratiya Uğrunda Liqa 75 faizə qədər səs toplayaraq qalib gelib. Əli Kərimli göstərsin görək Azərbaycanın Nobel laureatı "Aung San Suu Kyin" i varmı? Əlbəttə yoxdur".

N.Miri onu da dedi ki, Azərbaycanda illərdir dəyişiklik iddiasında olan güc mərkəzlərindən biri parlament seçkisində ümumiyyət-iştirak etmir, biri isə seçkiyə iki gün qalmış prosesdən çıxılır. Hər ikisi də düşünür ki, bu addımları ilə seçkinin nəticələrinə, prosesə təsir edəcəklər: "Lakin düşünmürə ki, cəmiyyətde onların hər ikisinin addımı zəiflik eləmeti kimi qəbul edilir. Hər iki güc mərkəzinin addımdında yenə də xarici faktora ümid etmək xeyli dərəcədə rol oynayır. Onlar yenə də həmişə olduğu kimi, xaricə ümid edirdilər, düşünürdülər ki, seçkiden çəkilmələri beynəlxalq birliyin seçkiye münasibetinə ciddi təsir göstərəcək. Özündə daxildə güclənən qüvvələr xarici faktorla Azərbaycan hakimiyyətinə təsir edə biləcəklərini düşünürələr. İllərdə uduza-uduza getmələrinin səbəblərindən biri bu amillərdir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Natiq Miri: "Əli Kərimli göstərsin görək Azərbaycanın Nobel laureatı "Aung San Suu Kyin" i varmı?"

Əqidə yoldaşları Rauf Mirqədirovu niyə müdafiə etmir?

Əli Əliyev:
"2005-ci ildən onunla siyasi münasibətlərimiz kəsilsə də, həbsini pisləyən bəyanat yaymışım"

Etibar Məmmədov:
"Qaşınmayan yerdən niyə qan çıxarırsan axı?"

Əli Orucov:
"Onun məhkəməsində iştirak mənə həvalə olunmuşdu, amma..."

Hərəkətənək həbsdə olan jurnalist Rauf Mirqədirovla bağlı müdafiə bəyanatlarının, tədbirlərin az keçirilməsi diqqət çəkir. Xüsusən də R.Mirqədirovun üzvü olduğu AMİP tərəfinin xüsusi dəstək bəyanatları, eləcə də partiya funksionerləri tərəfindən hər hansı açıqlama olmaması mətbuatda və sosial şəbəkələrdə zaman-zaman müzakirə olunur. "Yeni Müsavat" R.Mirqədirovun partiyadaşlarından və eks partiyadaşlarından bu barədə soruşdu. Vətəndaş və İnkışaf Partiyasının sədri Əli Əliyev bildirdi ki, qoyulan məsələ haqlıdır.

Müsahibimiz bildirdi ki, R.Mirqədirov həbs olunan zaman AMİP Siyasi Şurasının üzvü olub və üzvü kimi həbs olunub: "Rauf bəy həbs olunan zaman həmin partiyanın Siyasi Şurasının üzvü olub, üzvü kimi həbs olunub. Bir insani əqidə yoldaşlığı deyilən anlayışlar var. Ən azı insanı nöqtəyi-nezərdən müdafiə etmək lazımdır. Baxma-yaraq ki, həmin partiyada baş verən proseslər zamanı Rauf bəy rəsmən AMİP adını alan tərəfi müdafiə etmişdi. Partiyanın bölünməsindən sonra da kifayət qədər yüksək post olan Siyasi Şurada təmsil olundur. Biz onun həbsi zamanı Vətəndaş və İnkışaf Partiyası olaraq keçmiş münasibətləri və onun keçmiş jurnalist olmasına, milli azadlıq hərəkatında xidmətlərini nəzərə alaraq onun dəstək bəyanatını dərhal qəbul etmiş, onun həbsini qanunsuz saymışdıq. Buna baxmayaq, Siyasi Şura üzvü olduğu partiyadan da o vaxt heç bir dəstək gəlmədi. Bu gün de-

ona qarşı laqeydlik göstərilməsinə şərh verməkdə çətinlik çəkirəm. Nə siyasi münasibətlər, nə də insani baxımdan bu cür etinasızlıq, sadəcə olaraq yaradır".

Müsahibimiz dedi ki, 2005-ci ilde partiya bölünərkən R.Mirqədirov haqsız olaraq onların mövqeyini yanlış

sayıb və qarşı tərəfə dəstək verib: "O zamandan bizim siyasi münasibətlərimiz kəsildi. Amma biz verdiyimiz bəyanat, dəsteklər keçmiş partiyadaşımıza dəstəyimizi bildirmişdik. Bu isə mövcud olan münasibətlərdən daha üstün dəstək forması idi. İnsanı nöqtəni-nezərdən yanaşmamız vardi. Hesab edirik ki, siyasi mehbəs statusunda olan hər kəsə dəstək göstərmək lazımdır. Bundan sonra da Rauf bəyə lazım olan siyasi dəstəyi göstərməye hazırlıq. Onun məhbəs həyatı yaşamasında göstərilən məqamlar xeyli şübhəli və qeyri-müəyəyəndir".

AMİP Lideri Etibar Məmmədovun isə bu məsələ ilə bağlı mövqeyi kəskin və aqressiv oldu. Müsahibimiz dedi ki, hər şey barədə məlumatlı olsa da, bu haqda danışmaq istəmir: "Kimin nə de-

məsi de məni maraqlandırır. Sizə də bu barədə heç nə demirəm. Çünkü bu, metbuatlıq məsələlər deyil. Bundan sonra soruşmayın. Qaşınmayan yerdən niyə qan çıxarsan axısan? Vermə bu suali. Yenə gedib metbuatda ağızınıza gələnə yazacaqsınız. Mən sizə hesab verməli deyiləm ki, axtarıram, ya yox".

AMİP Mərkəzi Şurasının üzvü Əli Orucov isə bildirdi ki, partiya R.Mirqədirovun müdafiəsi ilə bağlı lazımi tədbirlər görüb. Bu tədbirlər sırasında onun haqqının pozulması ilə bağlı hazırlanmış bəyanatları, yaranmış vəziyyətlə bağlı ortaya qoyulan mövqeni sadalayan Ə.Orucovun sözlərinə görə, bu gün də imkan daxilində R.Mirqədirovun yanındadır: "Yenə də onun mənəvi dəstəkçisiyik. Məhkəməsində iştirak məsələsinə gəlinəcə, məhkəmənin hazırlıq iclasında iştirak etmək mənə həvalə olunmuşdu. Amma o vaxt mənim xəstəməle bağlı işlərim olduğu üçün prosesdə iştirak etmemişəm. Amma bu o demək deyil ki, onun müdafiəçisi olmamışdır. Ən böyük arzumuz odur ki, o, azadlıq qovuşsun və müdafiəyə də ehtiyacı olmasın".

□ Sevinc TELMANQIZI

"50-ni aşırdın, yüzə nə qaldı..." deyib başlamaq da olar söza. Ya da ən klassik azərbaycanlı zarafatı ilə "Məşədi İbad yaşına gəldinse, sənə zaval yoxdur" deməkədə. 50 yaşın elə bir energetikası var ki, ünvanına bütün xoş sözləri maqnit kimi çəkir zaten. Bu gün də (dənən) "Yeni Müsavat" qəzətinin tanınmış köşə yazarı, musavat.com saytının redaktoru Xalid Kazimlinin 50 yaşına qədəm qoyanda sosial şəbəkədəki dost-tanış təbrikli elə bu ruhda idi. Təbrik edənlər, beşinci onluğun yüksəkən baxmayaraq, cavan göründüyünü iddia edənlər, uğurların xatırladılması və s. və i.

Yubilyar "bizim" olduğu üçün ilkin, kiçik qutlamani da elə redaksiyada etdik. Tort, çay, çiçək.. Klassik. Önce sözü qəzətinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu alaraq dedi ki, əslində X.Kazimlini Azerbaycan mətbuatında, özündən də evvel, nömrə 1 hesab edir. Yubilyarı siyasi jurnalisticanın ağır toplarından biri kimi təqdim eden baş yazar onuna tənmişlik və iş tarixçəsini də yada saldı. Məlum oldu ki, bundan 30 il əvvəl Gəncədə, tələbə ikən tanış olublar. Maksim Qorki 44 ünvanlı evdə. Xalid Kazimlinin 20, Rauf Arifoğlunun 19 yaşları varmış. Hər ikisi yazırımsı o vaxt. Şeir, yazı, siyasi analizlər.

Baş yazarın sözlərinə görə, az sonra "Yeni Müsavat" adlı yeni yaranan qəzeti Gəncə potensialı hesabına ireli aparıblarmış. Qabil Abbasoğlu, Mahir Məmmədli,

"Üzeyir Hacıbəyovu qıñayır, Məşədi İbad haqq veririk - Xalid hoca min cavana dəyər..."

Musavat.com saytının redaktoru, tanınmış köşə yazarı Xalid Kazimlinin 50 yaşı tamam oldu

Sirzad Məmmədli, Sədrəddin Soltan, X.Kazimli... və daha bir neçə imza sahibi ilə birgə.

Redaksiyanın gənclərinə və özünü gənc hiss edənlərinə bu tarixçəni xatırladandan sonra isə yenidən Məşədi İbad bənzətmələri "havada uçmuşdu": "İndi biz 50 yaşa istehza edə bilərik. Çünkü Xalid hoca da, ele bəzək xeyli gənc qalmışdır. Üstəgəl, Üzeyir Hacıbəyovu da qıñayır ve Məşədi İbadı da haqlı sayınp. Çünkü 50 yaşlı insan həqiqətən də min cavana dəyir. Gələn il mənim də 50 yaşım olacaq, ona görə bə qədər ürəkdən dəyirmə". (gülür)

X.Kazimli isə "Yeni Müsavat"la 20, R.Arifoğlu ilə 30 illik yol yoldaşlığının çox xoş olduğunu dedi: "Adam heç bacı-qardaşı ilə bu qədər müddət, fasiləsiz bir arada olmur", deyən yubilyar bildirdi ki, əslində bu, iş yoldaşlığından da-ha çox müharibə yoldaşlığına bənzərir. Birge yol getmək, mübarizə aparmaq, maneələri dəf etmək...

Xalid bəy qutlayanlardan biri

sanlardan biri da X.Kazimlidir.

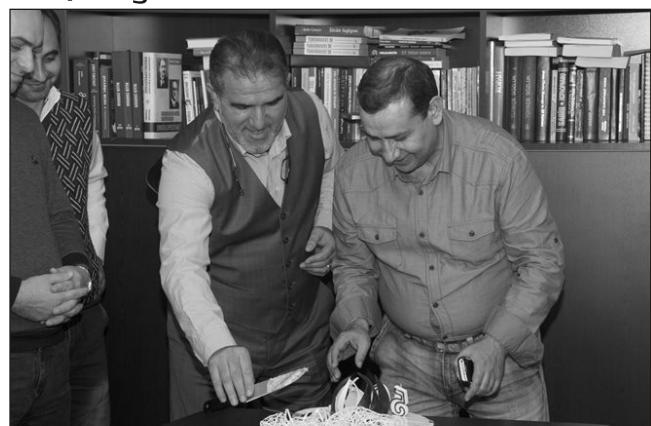
Xalid Kazimli insanlara qiyamet verənlərdəndir", buna da az danışmağı sevən, qəzətimizin kriminal yazarı Elşən Balaxanlı dedi.

Baş redaktorun müavini Azər Ayxan isə bu 20 ildə dəfələrlə sınaqdan çıxıqlarını bildirdi: "Xalidlə ayrı-ayrı kollektivlərdə çalışanda da hemişə bir yerde idik. Bizi bir arada tutan dəyərlər olub hər zaman".

P.Hüseynin "Əslində həyat budur da, Xalid bəy... Ele indi, bu otaqda yaşıananlar bir ömrə bərabər andır", yanaşması, R.Arifoğlunun "20 yaşında düşünürüm ki, 50 il yaşasam bəsimdir. İndi isə dəyirmə ki, 100 yaş nədir ki?" sözləri 50 yaşı xofunu tamamən yox etdi. Tort kesildi, təbrikler səsləndi və "inşallah, gələn ad gününə Füzulidə, doğma Seyidəhmədli kəndində qeyd edərək" kimisi pafoslu təbrikin evəziniň. Həftə sonu geniš bir ad günü məclisi keçirmək qərarlaşdırıldı. Daha real və gözəl bir plan.

Təbriklər, Xalid bəy, 100 yaşın... Ən azı 100 təbii ki...

□ **Sevinc TELMANQIZI**
Fotolar Məhəmməd
Türkmenindir

cədə məhz E.Mahmudovun bu cür təcridi qərar verilib. E.Mahmudovun bu cür təcridi qərar verilməsinin daha bir səbəbi MTN-dəki "çete"nin illərdir elə etdiyi qeyri-qanuni vəsaitlərlə bağlıdır. Məlumatı görə, bu vəsaitin böyük bir hissəsi ən müxtəlif yollarla ölkədən çıxarılib. Bu vəsaitin hətta bir neçə milyard ola bileceği ilə bağlı da iddialar var. İndi böyük bir grupp bu vəsaitin izi

Yeri gəlmışkən, noyabrın 10-da təhlükəsizlik orqanlarından xaric edilmiş MTN-in Energetika və Nəqliyyat Sahelerində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq reisi, general-major Akif Çovdarovun və MTN-in Transmilli Mütəşəkkil Cinayətkarlıq Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin sabiq reisi, general-major Sübahir Qurbanovun əməllərinə hüquqi qiymət verilməsi üçün toplanmış materialları Baş Prokurorluğunə təqdim edilib. Toplanmış materialların hüquqi qiymət verilməsi üçün Baş Prokurorluğunə təqdim olunması E.Mahmudovun dəha iki generalının həbsini qaçılmaz edir. MTN-dəki cinayətkar şəbəkənin əsas figurantlarından biri olan Akif Çovdarov Eldar Mahmudovun "sağ eli" və kassiri hesab olunur və buna dair istənilən qədər fakt var. Prokurorluğun onlar barəsində həbs, yoxsa ev dustaqlığı qərarı verəcəyi yaxın 24 saatda bilinməlidir. Böyük ehtimalla adı bir çox cinayətlərdə hallanan generallər barədə həbs-qətimkən tədbiri seçiləcək.

Bildirək ki, oktyabrın 17-dən keçən müddədə sabiq nazirin görünüməsi barədə yalnız bir xəber keçib. Qeyr-resmi xəbərdə bildirilirdi ki, Eldar Mahmudov oktyabrın 25-də qudasi, Beynəlxalq Bankın keçmiş prezidenti Cahangir Hacıyevin anasının dəfnində və yasında iştirak edib. Amma bunu təsdiq edən heç bir görsürtü ortaya çıxmadığından bu xəberin nə qədər səhih olduğu bilinmədi. "Yeni Müsavat" öz mənbələrində yalnız onu deqiqələndirdi ki, E.Mahmudov Badamdar-dakı villasında deyil, başqa mənzildə ev dustaqlı edilib.

□ **"Yeni Müsavat"**

Eldar Mahmudov

kəmə qərəri verilib. Sabiq nazirə emri ilə bərabər, həm də həmin sənədlər təqdim edilib. "Böyük ehtimalla nazir barədə sanksiya-nı baş prokurorun müavini Rüstəm Uşubov imzalayıb, Səbəyel Rayon Məhkəməsi isə ev dustaqlığı barədə qərar verib" deyə, E.Mahmudovun həbsənə birbaşa qərar verilməyib. İddia var ki, E.Mahmudovla konflikti olanlar onun dərhal "zərərsizləşdirilməsinə" tərefdar olublar. Amma son neti-

ni araşdırır və həmin pulların ölkəyə qaytarılmasını təmin etməye çalışır.

Aydındır ki, E.Mahmudov bir-başa həbsə salınsayı, həkimiyət üzərinə müəyyən qınaqlar ola bilərdi. E.Mahmudovun "xidmətləri" və "hakimiyətə sədaqəti" müzakirə mövzusu olacaqdı. Amma indi MTN-lə bağlı üzə çıxan şok faktlar E.Mahmudovun yaxın çevrəsini və ona bağlı kiçik də olsa müqavimət qruplarını tam arqumentsiz qoyub. MTN-de zillət görülmüş sahibkarlar E.Mahmudovun həbsine birbaşa qərar verilməyib. İddia var ki, E.Mahmudovla konflikti olanlar onun dərhal "zərərsizləşdirilməsinə" tərefdar olublar. Amma son neti-

MTN-in ən sirli generalı haqda həbs sanksiyası hazırlanır

Eldar Mahmudov ev dustaqlığı - sensasiyon səbəb...

Sabiq nazir işdən çıxarılan gün onun barəsində həbs sanksiyası imzalanıb, bundan sonra isə ev dustaqlığı barədə məhkəmə qərəri verilib; E.Mahmudovun bu cür təcridi qərər verilməsinin daha bir səbəbi MTN-dəki "çete"nin illərdir

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudov ev dustaqlığıdır. Bu sensasiyon məlumatı redaksiyamızın verən mənbənin sözlərinə görə, bununla bağlı qərar oktyabrın 17-də verilib. Qeyd edək ki, Cinayət Məcəllənin 154.2.1-154.2.9-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş qətimkən tədbirləri sırasında ev dustaqlığı da var. Qaynağımızın iddiasını rəsmi mənbələrdən dəqiqləşdirmək mümkün olmasa da, ortaya daha maraqlı möqəm çıxıb.

Cünti ev dustaqlığı həbsə alternativ qətimkən tədbiri olduğundan şəxsin hebsə alınması barədə məhkəmənin qərəri alındıqdan sonra onun əvəzində seçilə bilər. Yəni bu o deməkdir ki, oktyabrın 17-də işdən çıxarılan E.Mahmudov barədə həbs sanksiyası verilib, amma bu, ev dustaqlığı ilə əvəz olunub. Mənbəmiz onu da dəqiqləşdirib ki, sabiq nazirin nəzərət altında saxlanılması barədə mediadakı xəbərlər hüquqi baxımdan mümkün deyil. "Cünti Cinayət Məcəlləsində Prosessual Məcburiyyət Tədbirləri haqda fəsilə aydın yazılır ki, nəzəret altına

da saxlama yalnız yetkinlik yaşına çatmayan şəxsin barəsində seçilə bilər. Komandanlığın müşahidəsi altına verme isə yalnız herbi qulluqçu və ya herbi toplantıda təlim keçdiyi müddətdə herbi mükələfiyyəti şəxs barəsində seçilir" deyə, bildirib.

E.Mahmudovun işdən çıxarılmışından dəqiqələr sonra aralarında generallər da olan ən yaxın adamlarının qandallanması sabiq nazirin də təqsirləndirilən şəxs qismində barəsində qətimkən tədbirinin seçiləcəyi əslində sensasiya deyil, bəlkə də zerurət idi. MTN-də baş verən türkəpdi-

ci faktlar açıqlandıqdan sonra ortaya "bəs Eldar Mahmudov?" salı çıxıb. Onun ən inanılmaz adamlarının həbsə alınması, bəzilərinin təhlükəsizlik orqanlarından qovulması, qohumlarının bütün dövlət işlərindən uzaqlaşdırılması sabiq nazirin rahat təqəqud həyətinin olmayıcağı demekdir. Bütöv bir nazirlikdə yuxarıdan aşağı, kadr temizlənməsi, baş vermiş cinayətlərin hamisində birbaşa nazirin adının keçməsi E.Mahmudov barədə həbs sanksiya üçün əsasdır.

E.Mahmudov barəsində elə həmin gün həbs qərərinin verilməsinə onun ciddi nəzərət altında saxlanıldığı versiyasını gücləndirib. Mənbəmiz isə iddia edir ki, sabiq nazir işdən çıxarılan gün onun barəsində həbs sanksiyası imzalanıb, bundan sonra isə onun ev dustaqlığı barədə məh-

Eldar Mahmudov antikorrupsiya qanununu da pozubmuş...

Müzəffər Baxış: "Onun tabeliyində heç bir yaxın qohumu işləyə bilməzdi"

Eldar Mahmudov nazir vəzifəsindən çıxarıldı və aydın olundu ki, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində onun 80 qohumu işləyib. Nazir həmin qohumları vasitəsilə hansı işləri görüb, bunu istintaq arasdırmalıdır. Bəs qohumların bir-birinin tabeliyində çalışması qanunidirmi? Belə bir təbeçilik münasibətləri korrupsiya cinayətlərinə yol açır mı?

"Hüquqi Dövlət" Araşdırıcılar Mərkəzinin rəhbəri Müzəffər Baxış deyir ki, sovetlər dönməndə belə məsələlər Əmək Məcəlləsi ilə tənzimlənilər: "O dövrə bu haqda Nazirlər Kabinetinin qərarı vardi. Orada hansı qohumların bir-birinin tabeliyində işləməsinə yol verilmədiyi konkret göstərilirdi. Azərbaycanda yəni Əmək Məcəlləsi qüvvəyə minəndən sonra belə bir qaya da nəzərdə tutulmadı. 23 dekabr 2003-cü ilde Azərbaycan Respublikasının "Korrupsiya Qarşı Mübarize haqqında" Qanun qüvvəyə mindi. Həmin qanunun 7.1-ci maddəsində müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarında müəyyən edilmiş istisnalar olmaqla, qohumların bir-birinin tabeliyində işləməsinin yolverilməz olduğu qeyd olundu. Göstərildi ki, istisna hali Nazirlər Kabinetin müəyyən etməlidir. Amma bu gənə qədər belə bir istisna nəzərdə tutulmayıb. Həmin qanunun

7.2-ci maddəsində göstərilir ki, eger qohumların bir-birinin tabeliyində işlədiyi müəyyən edilərsə, 1 ay müddətində həmin şəxslər idən çıxarılmalıdır. Yəni həmin qanunun təlibine görə Eldar Mahmudovun tabeliyində heç bir yaxın qohumu işləyə bilməzdi. Eldar Mahmudov milli təhlükəsizlik naziridir, deməli, o qurumda işləyən bütün şəxslər onun işçiləridirlər və onların arasında nazirin qohumu olmamalı idi. Cox əfsuslar olsun ki, Azərbaycan hüquq dövləti deyil. Buna görə də belə bir problemlər ortaya çıxanda həlli də qeyri-mümkin olur".

M.Baxış deyib ki, 2003-cü ilde qanuni qüvvəyə minmiş "Korrupsiya Qarşı Mübarize haqqında" Qanun bu gün de qüvvədədir və qanunun icrasına nəzarət etməli olan, məsuliyyət daşıyan orqandır. Eldar Mahmudovun

baraşındə şikayətlər bu qurumda araşdırılmayıb. Eldar Mahmudovdan sadəcə qorxular, çəkiniblər. Onun xüsusiələ ağır cinayətləri - quldurluq, hədə-qorxu ilə tələb etmə, soyğunçuluq haqda Baş Prokurorluğunca daxil olan şikayətlər arasındadır. "Bunu tam məsuliyyətə deyirəm. Bu baş verməyəcək, son nəticədə Azərbaycan dövlətçiliyinə böyük zərbə vurulacaq".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

İsgəndər Həmidov Nazirlər Kabinetinə müraciət yazdı

Sabiq nazir məcburi köçkünlərin məsələsini qaldırdı

Noyabrın 1-də Milli Məclisə keçirilən seçkilərdə 123 sayılı Kəlbəcər seçki dairesində deputatlığa namizəd olmuş sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov Nazirlər Kabinetinə, Qaçqın və Məcburi Köçkünlərin işi üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənova və Kəlbəcər Rayon İcra Hakimiyətinin başçısı Aqil Məmmədova rəsmi məktubla müraciət edib.

İ.Həmidov hökumətə müttəqüdə məcburi köçkünlərin həyatı yaşayış kəlbəcərlilərin üzləşdikləri bəzi sosial problemlərdən bəhs edib. O qeyd edib ki, parlament seçkilərinin tətbiqli və təşviqat mərhəlesi zamanı seçicilər keçirdiyi torpaq sahəsini əllerindən almaq məqsədilə hansısa köçkünlər bəzi sosial çətinliklərdən şikayetlənilərlər.

2) Yenə Bərdə rayonunda məskunlaşmış bir qrup Kəlbəcər qaçqınları yaşadıqları ərazidəki torpaq sahəsini əllerindən almaq məqsədilə hansısa yuxarı instansiya tərefindən göstəriş verildiyini və bu məqsədlə əraziyə gələn suyun, qazın, işığın qəsdən kəsilməsi, digər formalarda təsir olunduğundan böyük narazılıqla danışıldır.

3) Şamaxı rayonunun Çuxuryurd qəsəbəsində köhnə binada məskunlaşmış 12 ailə də bərabər vəziyyətdə yaşamaqdadır. Yağışlı havalarda isə bacadan daman yağış sularının yaratdığı acınacaqlı mənzərəye ürəkağrısı ilə baxmamaq mümkün deyil.

4) Gəncə şəhərində Alüminium Zavodu yaxınlığında salınmış yeni qəsəbədə isə sakınlər iqtisadi çətinliklər bir yana, bir yandan da əraziyə ya-

xın yerde zibil tullantıları üçün ayrılmış sahədə vaxtaşırı yandırılan hər növ tullantılardan ibaret zibil topalarının atmosferə yayıldığı yoluxucu xəstəliklər mənəbəyindən, üfunət və qoxulardan təngə gəldiklərini bildiridilər".

İsgəndər Həmidov onu da bildirib ki, bu problemlərin həlli istiqamətində heç bir tədbirlər görülməyəcəyi təqdirdə sakınlər müxtəlif formalarda etiraz aksiyaları keçirməyi planlaşdırırlar. Sabiq nazir müraciətində prezidentin "Qaçqın və məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması" ilə bağlı imzaladığı qərarlara uyğun şəkildə eməli iş görülməsini xahiş edib.

□ E.SƏYİDAĞA

Azərbaycan
Respublikasının
KONSTITUSİYASI

*Azərbaycan xalqının vahidliyi
Azərbaycan dövlətinin təməlini təşkil edir.
Azərbaycan Respublikası bütün Azərbaycan Respublikası
vatandaşlarının ümumi və bölünməz vətənidir.*

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası

Azərbaycan xalqını
12 NOYABR -
KONSTITUSİYA GÜNÜ

*münasibati ilə təbrik edir,
Azərbaycan Respublikasının bütün vətəndaşlarına sülh,
əmin-amanlıq və xoşbəxt gələcək arzulayırıq!*

AVR-MED

Yenə də hansı mərhələ qalıbmı?

Hüseyinbala SƏLİMOV

Ölkə qəribeliklərlə doludur. Amma bilirsınız ən qəribəsi nədir? Adam müxalifət partiyalarının fəaliyyətinin konkret dövr üçün yekunundan danışa bilmir... O gün Türkiyə kanallarına baxırdım. İnsanlar müxalifət partiyası CHP-nin növbəti qurultayı keçirmək üçün imza toplayırlar...

Hiss olunurdu ki, onlar seçkinin nəticələrindən narazılırlar, çünkü artıq neçənci dəfədir ki, partiya parlament seçkilərində nəticələrini nəinki yaxşılaşdırır bilmir, eksinə, getdikcə mövqelerini itirir. Düzdür, o, yenə də əsas müxalifət kimi qalır, gəl, nəticə insanları qane etmir...

Bizim problemimiz isə ondan ibarətdir ki, biz müxalifət partiyalarının liderlərinə öz iradalarımızı da bildirməyə fürsət və ən başlıcası ise zəmin tapa bilmir. Ona görə ki, hamı özünü qalib hiss edir. Hamı deyir ki, əsl seçki olsaydı biz qalib olacaqdıq. Hamı deyir ki, təqsir partiyalarda, onların rəhbərlərində deyil, ölkənin mövcud siyasi reallıqlarındadır...

Nə demək olar?... Lap "Dədə Qorqud" filmində deyildiyi kimi: Tural düzmü deyir, bəylər?..

Bəlkə də düzdür, amma bizim də öz suallarımız var. Bəs əsl seçkini bu ölkəyə kim getirməlidir? Bu ölkənin siyasi reallıqlarını kim dəyişməlidir?..

Deyəcəklər ki, bacarmırıq, gücümüz çatır, cəmiyyət zəifdir. Buna da iradımız yox. Sadəcə, burada bir detala toxunmaq istəyirəm. Bəs onda siyasi partiyalarda rəhbərlik üstündə niyə bu qədər qovğa gedir? Nədən heç kim demir ki, bəs gücüm bura qədər çatdı, bundan sonra isə kim istəyir, buyursun, partiyani irəli aparsın!..

Yox, belə demirlər. Bir tərəfdən daha heç bir şansın qalıdığını deyir, o biri tərəfdən də partiyanın sükanından dörd əllə yapışır!

Bu nədir? Sadəcə, təqaüd yaşına qədər bir təhər öz bəşini qatmaqmı? Bəlkə bu adamların elə doğrudan da getməyə yeri yoxdur, elə ona görə də partiyadan belə dörd əllə yapışlardır?

Məsələ bundadır ki, biz onları başa düşməyə çalışırıq, amma onlar bizi başa düşmək istəmirlər, hətta buna cəhd də etmirlər...

Mənə qalsa, bu müxalifətin bütün şansları tükenib. Ən dəhşətlisi isə odur ki, bu vəziyyətə adekvat təhlil yoxdur. Bəli, bu hansı mərhələdir? Bu mərhələdə biz nə edə bilərik və yaxud nə etməliyik?

Bu haqda zərər qədər də düşünən yoxdur. Fikirləşməm ki, insanların, daha doğrusu, müxalifət funksionerlerinin hamısı etinəsiz və biganıdır. Yox, belə deyil. Amma özünə əziyyət vermək istəyən yoxdur...

Əziyyət deyəndə ki, elə bir böyük bir şey də tələb olunmur. Sadəcə, müxalifətin düşdüyü indiki bu vəziyyəti təhlil edən, ondan qurtuluş yollarını göstərən, yeni hədəfləri işarə edən bir proqrama ehtiyac var. Bunun da adını "Yol xəritəsi" qoymaq olardı... Amma əsas bu deyil. Odur ki, böhrandan çıxış yolu aransın... Öks təqdirde heç nə dəyişməyəcək. Bizi qalsa, müxalifətin sükanını gənclərə tapşırmağın vaxtıdır. Yox, bu, qorxmaq, aradan çıxmak və ya başqa bir məsələ deyil...

Kimse hətta deye biler ki, gənclər buna hazırlırdı? Onlar müxalifət olmayıñ ciddiliyini və məsuliyyətini dərk edirlərmi? Heç nə deməyəcəm. Bircə onu deyəcək ki, indi klassik müxalifət partiyalarına rəhbərlik edənlər də siyasetə gələndə tamam gənc idilər, üstəlik, o vaxt müxalifətçilik, siyasi fəaliyyət təcrübəsi də yox idi. Amma onlara inandılar, onlara etimad göstərdilər! Nədən bəs onlar digərlərinə etimad göstərmirlər?..

Burada bir məsələni də qeyd etmək istərdim. Biz siyasi-tarixi isimlərə yetərinə saygı göstərmədi. Düşündük ki, bu adları mənimsemək kifayətdir ki, uğur bize tuş gəlsin. Düşündürük ki, bu adları bizim ictimai şüura proyeksiyamız asanlaşdıracaq. Daha insanlar "Bu kimdir? Bu hansı partiyadır?" deməyəcəklər. Ona görə də indi müəyyən mənada adların qisasını yaşayırıq. Əlbəttə, durub filan adlı partiyani necə taleyin ümidiına buraxasan?

Riskli deyilmi? Əlbəttə risk var. Fəqət, bunu vaxtında bilmək lazımdır. Biz bu adları mənimseməyə çalışmaqla tekce özümüz üçün deyil, tarix üçün də problem yaratdır, tarixin müəyyən hissəsini də müxalifəti etdik. Özümüzü elə aparğı ki, guya həmin tarix canlı olsayıdı yüzə-yüz bizim tərəfində olacaqdı...

Bunları yazıram, bir sual keçir beynimden: İlahi, biz nə qədər problem yaratmışq? Na vaxtsa bu problemlərin bizdən hesabı sorusulsa onda nə cavab verəcəyik? Onda da öz mövqelərimizdən dörd əllə yapışacaqıqmı?..

AXP səbiq baş nazir

Penah Hüseynin "Yeni Müsavat"ın 10 noyabr sayında kürsüdən müsahibəsi geniş əks-səda doğub. Partiya sadri 1 noyabr seçkilərini, seçkilərindən sonra durumu dəyərləndirərək bildirib ki, Azərbaycan siyasetində yeni mərhələnin liderlərindən biri olmağa iddiyalıdır.

Müsahibə son günlərdə sosial şəbəkə və mətbuatın əsas müzakirə mövzularından birinə çevrilib. Hər kesi yeni yaradılacaq hərəkatın adı, gələcək hədəfləri məraqlandırır. Qurumun yaradılmasına münasibət heç də birmənəli olmadı. Həm müsbət, həm də mənfi fikirlər səsləndi. Amma müsbət fikirlər çoxluq təşkil edir.

Penah bəyle iddiyasını ortaya qoyandan sonra yaşanan situasiya ilə bağlı səhəbet etdik.

- *Penah bəy, bildiyimiz kimi, Azərbaycan siyasetində yeni mərhələnin lideri olacaq səslərənə biri olacağınızı elan etmisiniz. Reaksiyalar necə oluy?*

- Daha daqiq ifade etsək, men bu mərhələdə liderliyə iddiyallarından biri kimi özümü göstərmişəm. Əsas tezis isə budur ki, indiki mərhələdə siyasi müxalifətin əsas problemi lider təşkilatın hansı təşkilat olması və liderlərin kim olmasıdır.

- *İndiki mərhələ dedikdə nəyi nəzərdə tutursunuz? 2018-ci il qədərki dövrümüz, yəni prezident seçkiləri dövrümüzü nəzərdə tutursunuz?*

- Siyasi planlaşdırımda seçkidən-sequkiye qədərki dövrülük-dən əl çəkmək lazımdır. Konkret bu günün, sabahın və o biri günü fəaliyyətini planlaşdırmaq lazımdır. Yeni mərhələnin isə mahiyyə-

Penah Hüseyn yeni yaradılacaq hərəkatın adını açıqladı

Sabiq baş nazir: "Ciddi sarsıntılar gözlənilir"

niz müsahibədə də demişdim ki, 1 noyabra qədər bu tipli ideyalar cəmiyyətin geniş kəsimlərindən, hətta özünü yeganə müxalifət adlandıran Milli Şura dəşərgesindən, Müsavat Partiyasından, gençlik hərəkatı liderlərindən sesləndirilib.

- *Hərəkat yaradılması istiqamətdə digər siyasi qurumlarla danışalar aparılırmı?*

- Hələlik siyasi müxalifət dəşərgesindən susqun, ehtiyatlı münasibət üstünlük təşkil edir. Daha çox müraciət edənlər, məraqlanıclar gənclər və milli demokratik dəşərgənin veteranlarıdır. Yaxın vaxtlarda müteşəkkil məsələhətləşmələrin aparılacağı gözləmək olar.

- *Yaradılacaq ehtimal olunan yeni hərəkat hazırda sizin də təsisçisi olduğunu "Azadlıq 2015" seki blokunun üzərinə dəvət etməni qurulacaq?*

- "Azadlıq 2015" çox böyük ehtimalla tarixə qovuşacaq. Mənim də tərefdar olduğum odur ki, son 1 ilde "Azadlıq 2015" in də istirakçı olduğu kurs, iqtidarla dəvət edən kursu bu hərəkatda da saxlanılsın.

- Fikrimcə, belə bir hərəkat yaradılacaqsa, özünün ana ideyası ilə "Həmreylik" və ya "Azərbaycan Namine Həmreylik" adlandırılmalıdır. Yeri gəlməşkən, bu ideyanın adına bağlanması qətiyyən düzgün deyil. Xatırlatdı-

□ Cavanşir ABBASLİ

İltizam Əkbərli Müsavatdan gedə biler

Sabiq deputat MSK-ya dəvət edilib

Xəber verdiyimiz kimi, Müsavatın parlament seçkilərində istirakdan imtina haqqında 28 oktyabr 2015-ci il tarixli qərarına rəğmən seçkide istirakını davam etdirmiş 79 sayılı İmşli seçki dairəsindən deputatlığı namızadı İltizam Əkbərlinin partiya intizamı məsələsinə baxılıb. Partiyadan xərç edilmiş və ona töhfət verilməsi təklifləri səsə qoyulub. Səs çıxlığı ilə İltizam Əkbərliyə töhmət verilməsi barədə qərar qəbul olunub.

Qeyd edək ki, İltizam Əkbəri 2005-2010-cu illərdə Milli Məclisin deputati olub, hazırda Müsavat Məclisinin üzvüdür. İltizam Əkbəri ilə əlaqə saxlayıb Müsavat Divanının onun məsələsini müzakirəyə çıxarmasını və töhmət qərarı verməsini necə qarşıladılarını xəber alıq. İ.Əkbəri önce bildirdi ki, hər zaman təmsil olunduğu partiyanın qərarlarına saygı ilə yanaşıb və bu gün də həmin tövqədə qalır. Divanın sözügedən qərarına etrafı münasibət bildirməyə isə İ.Əkbərlinin başının işlərə qarşı olması səbəbindən vaxtı yoxdur: "Seçkilərlə bağlı Mərkəzi Seçki Komissiyasına verdiyim şikayətlə bağlı çox ciddi iş gedir və sənədləri hazırlayıram. Şikayetimle bağlı noyabrın 12-de Mərkəzi Seçki Komissiyasına dəvət olunmuşam. 79 sayılı seçki dairəsində ciddi qanun pozuntularının olduğunu sübut etirəm faktlarımız, sənədlərim var. MSK-nin iclasına ciddi ha-

zırlaşırıq ki, namızad olduğum dairədə seçki pozuntularının kütüvə olduğunu dəqiq şəkildə sübuta yetirim. MSK-da şikayət etmək səbətəm sənədləri hazırlıqda qəbul olundu. Sənədlərə qarşı qədər istirak etmək öhdəliyini götürmüştəm. Partiya seçkiyə üç gün qalmış seçkidən çəkilmək qərarı verdi. Bu qərarın siyasi əhəmiyyətini nəzəre almasaq, hüquqi əsası yox idi. Çünkü Seçki Məcəlləsində namızədlilikdən imtina ilə bağlı seçkiyə ən gec 10 gün qalmış qərar verilməli olduğunu tələbi əksini tapır. Əvvəldən bəlli idi ki, seçkiyə üç qalmış verilən qərarı MSK nəzərə almayıacaq və namızədlərin ərizələri qəbul

nüzmü" sualına İ.Əkbəri belə cavab verdi: "Yalnız ümumi şəkildə öhdəlik elan elemişdik ki, əgər deputat seçilərsə, partiyanın qərarlarına tabe olacaqıq. Öhdəliyim bu cür olmuştı. Biz namızədliliyimiz iəli sürəndə seçkidə axıra qədər istirak etmək öhdəliyini götürmüştəm. Partiya seçkiyə üç gün qalmış seçkidən çəkilmək qərarı verdi. Bu qərarın siyasi əhəmiyyətini nəzəre almasaq, hüquqi əsası yox idi. Çünkü Seçki Məcəlləsində namızədlilikdən imtina ilə bağlı seçkiyə ən gec 10 gün qalmış qərar verilməli olduğunu tələbi əksini tapır. Əvvəldən bəlli idi ki, seçkiyə üç qalmış verilən qərarı MSK nəzərə almayıacaq və namızədlərin ərizələri qəbul

edilməyəcək. Belə bir veziyət-də namızədlilikdən imtina ərizəsi verməyin əhəmiyyəti də qalmır. Əgər Müsavat seçkidən çəkilmək barədə qərarı ya təşviqat kampaniyası yeni başlayanda, ya da heç olmasa seçkiyə 10 gün qalandə versəydi, mən partiyanın qərarına tabe olacaqdım və namızədliliyimi geri götürmək üçün ərizə verəcədim".

"Müsavat seçkidən çəkilmək qərarı verdikdən indiye qədər partiyanın başşanı və rehberliyinə daxil olan digər şəxslərlə görüşün, danışığınız olub" sualına isə cavabında İ.Əkbəri dedi ki, mərkəzi seçki qərgahının rehberi Gülləqə Aslanlı ilə fikir mübadiləsi aparıb: "Münasibətlərimiz qarşılıqlı hörmət çərçivəsindən kənarra çıxmayıb".

"Noyabrın 12-de Bakıya gedəcəksiniz və Müsavatın 500 metrliyindəki Mərkəzi Seçki Komissiyasında olacaqsınız. Yaranmış veziyəti müzakirə etmək üçün Müsavat qərgahına gələməyiniz gözlənilir" sualına keçmiş deputat belə verdi: "Gəlin bu məsələləri saxlayaq MSK-da mənim şikayətimə baxılmamasıdan və qərardan sonra".

"Partiyadan istefə verməyiniz ehtimalı varmı" sualını isə İ.Əkbəri bu cür cavablandırı: "MSK-da şikayətimə bağlı araşdırılmalarla dəvet olunmuşam. Bütün məsələlərə MSK-da müzakirələr bitəndən sonra münasibət bildirməyimi məqsədəyən gözlənilir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Bu gündərə fəaliyyətini dayandırırmış
ABU-nun sabiq rektoru, Fransada yaşayış Elşad Abdullayev haqqında saytının baş redaktoru Eynulla Fətullayevlə bağlı bir müraciət yazmış. Bunu sosial şəbəkədəki statusunda paylaşan E. Abdullayev bildirib ki, ümumiyyətlə E. Fətullayevin dəst-xətti hamiya məlumatdır: "MTN həbs edirdi, Eynulla Fətullayev de günahsız adamları KİV-də ləkələyirdi".

O, həm də adam oğurluğu ilə məşğul olan cinayətkar şəbəkənin cinayətlərini ört-basdır etmək məqsədilə başqa saxta "fabrikovat" olunmuş problemləri KQBSayağı şüşərib yazalar tirajlaşır".

E. Abdullayev iddia edib ki, E. Fətullayev ona verdiyi gizli videogörüntülərlə bazarlıq edib, jurnalist etikasını ucuzaşdırıb və özünü itirib: "Strasburqda - Avropa Məhkəməsində mən ilk gizli videogörüntüləri jurnalist bilib Eynulla Fətullayevə verdim, həmin vaxt o, ilk dəfə olaraq MTN generalı Akif Çovdarovun Elmar Hüseynovu qətlə yetirməsini ifşa etmişdi, Avropa Məhkəməsi onun həbsdən azad edilməsini tələb etdi və azadlığı yenice çıxmışdı".

E. Abdullayev deyib ki, onların Strasburqda görüşlərini Azərbaycan hökuməti ilə işbirliyində olduğunu sonradan bildiyi Strasburq Mədəniyyət Evinin rəhbəri Mustafa Alınaca, APA nümayəndəsi jurnalist Fuad Quliyev və sonralar ona terror təşkil etməkdə suçlanan Əliheydər Ağayev həvəsli təşkil ediblər: "Həmin ərefələrdə Eynulla Fətullayev hazırlı saxta ittihamlarla həbs edilmiş REAL Hərəkatının lideri İlqar Məmmədovla Strasburq İBİS Hotelində qalırdı. Mən hiss edirdim ki, İlqar Məmmədov

Eynulla Fətullayev

Elşad Abdullayev

Mən onu prokurorluğa verendən sonra onun özü də bu videoları yayaqna başladı. Mən nə etmeliydim ki? Bilirsiz ki, Elşad Abdullayev olduqca qeyri-müyyəyen reputasiyaya malik olan adamdır. Bu həkimiyətin ən böyük tərəfdarlarından, eyni zamanda universitet rektoru idi. Strasburqda olanda mənim yanına gəldi ki, videolarım var. Mən sorusudum ki, siz MTN-də çalışırsız ki, gizli

Elsad Abdullayevlə Eynulla

Fətullayev arasında yeni polemika

Sabiq rektor "o, mənim verdiyim gizli videolarla alver edib" deyir

Eynulla Fətullayevə inanır. O mənə bildirdi ki ona inanmayı, ona gizli videogörüntü verməyin. İlqar Məmmədovun danışından başa düşdüm ki, o, Eynulla Fətullayevə inanmir. Ele göründüyü kimi, Ey-

getinin təşkilatçısı Akif Çovdarovdur. O, sonralar Akif Çovdarovun diqtəsilə işləməyə başladı. Özünü itirdi".

Eynulla Fətullayev isə E. Abdullayevin məlum ittihamları ilə bağlı "Yeni Müsa-

videolar da çekirksiz? O videolara baxdım, amma heç ne anladım. Olduqca xaotik videolar idi. Üstəlik, Elşad Abdullayevin təsvir etdiyi kimi de deyildi. Çünkü o deyirdi ki, bu videolarda qardaşının oğurlanması ilə bağlı faktlar var. Amma mən izleyəndə gördüm ki, bunlar tamamen mücərrəd və işe aidiyəti olmayan videolardır. Ona görə de təşkilatımızın adından baş prokurora rəsmi məktub yazdım. O zaman media organım yox idi, hebsxanadan yeni çıxmışdım. İnsan Haqları Uğrunda İctimai Birliyin sədri idim".

Konkret A. Çovdarov barədə məsələyə gəlincə, müsahibimiz dedi ki, zamanında bu şəxs barədə çox danışib: "Amma mən danışanda heç kim danışmirdi. Ona görə de mən indi danışmırıam. Bu gün danışmayanlar danışın". □ Sevinc TELMANQIZI

Eynulla Fətullayev: "Onun verdiyi videosüjetlərin surətini baş prokurora təqdim etdim, bunu özünə də dedim"

nullanın İlqar Məmmədovun yanında qalması da təsadüfi bir iş oxşamırdı, planlaşdırılmış qurguya oxşayırıdı.

Bizdə dəqiq məlumat vardır ki, Eynulla Fətullayevi saxta ittihamlarla həbsə atdırın da MTN generalı Akif Çovdarov olubdur. Cünki ilk dəfə olaraq, mərhum jurnalist Elmar Hüseynovun qətlini üstünlü jurnalist Eynulla Fətullayev açıb. O, maddi sübutlarla yazırdı ki, jurnalist Elmar Hüseynovun

vat'a açıqlamasında bildirdi ki, sabiq rektorun dedikləri həqiqətdən uzaqdır. O, E. Abdullayevin ona verdiyi videosüjetlərin surətini Azərbaycan Respublikası baş prokuroruna təqdim edib: "Bunu Elşad Abdullayevin özüne də demisəm. Müraciət yazmışam və bu müraciət əsasında həmin videoları baş prokurora təqdim edərək xahiş etmişəm ki, burda göstərilən faktlar araşdırılsın, həqiqət ortaya çıxarılın.

qanunvericiliyə əsasən, seçkidə iştirak etmək hüququndan məhrum olmağımıza baxmayaraq, ADR üzvlərinin böyük əksəriyyətinin seçkilərdə iştirak etmək niyyəti yox idi. Bunun səbəbi de ölkədəki hakim dairənin illerle etdiyi seçki saxtakarlığı idi. 3 üzvümüz seçkilərdə fərdi qaydada iştirak etdi. Nəticədə onlar da seçki saxtakarlığı ilə qarşılaşmış oldular. Həqiqi səsləri onlara hesablanmışdı".

E. Məmmədli hərəkatın sədri Q. İbadoğlunun tezliklə Bakıya qayıdacağına da qeyd etdi: "Bildiyiniz kimi, ADR Hərəkatının sədri Qubad İbadoğlu hazırda ABŞ-dadir. Onun yoxluğunun hiss etmirkən, mütəmadi yazılmalarımız və internet vasitəsilə virtual səhbətlərimiz olur. Lazım olan tapşırıqları kollegial həll edirik. ADR sədrinin çox mobil və çevik etrafı vardır. Qubad İbadoğlu Bakıya mütləq qayıdacaqdır və bədxahları-

ADR Hərəkatı nə zaman sükütu pozacaq...

Qurumda passiv fəaliyyət müşahidə olunur; hərəkat sədrinin ABŞ-dan dönüşünün ləngiməsi suallar yaradır

Müsavat Partiyasının bir il öncəki səs-küylü qurultayından sonra qurum daxilindəki narazıların yaratdığı Azərbaycan Demokratiya və Rifah Hərəkatının (ADR) fəaliyyətində sənəklük müşahidə olunur. Xüsusilə bu hal hərəkatın rəhbəri Qubad İbadoğlunun ilin əvvəlində ABŞ-a getməsindən sonra yarandı.

Yayda Q. İbadoğlunun ölkəyə qaydacağı deyilsə də, üstündən aylar keçməsinə baxmayaraq, hərəkat rəhbərinin gəlişi yubanır. Bu da be-

yinlərdə müyyəyen sualların yaranmasına səbəb olur.

ADR Hərəkatı parlament seçkilərində də passiv iştirak etdi. Təsadüfi deyil ki, qurum seçki prosesində üç namizədə təmsil olundu. Doğru-

dur, təşkilatın qeydiyyatının olmaması fəaliyyətine müəyyən qədər maneələr yaradır. Hərəkatın sədri müavini Ellada Məmmədli "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, qanunvericilikə

nin arzusunu ürəyində qoyaqcadır. Bu haqda o, özü də sosial şəbəkədə vətənə döñəcəyini bildirib".

ADR-in sədr müavini hərəkatın hazırda görüyü işlərdən söz açdı: "ADR Hərəkatı əsasən təşkilatlaşdırma ilə məşğuldur. Təbii ki, ölkədə gedən ictimai-siyasi və iqtisadi proseslərdən de kəndə deyil. Ölkədə gedən hər bir prosesə də idarə heyəti səviyyəsində münasibət birləşdirir. Müsavat Partiyasında kifayət qədər üzvlərimiz var. Hamiya bellidir ki, Müsavat Partiyasının böyük əksəriyyəti hərəkatımızın üzvləridir. İnsanlar öz əqidə və düşüncələrinə görə istədiyi siyasi partiyani və ictimai birliliyi seçə bilerlər. Cox təəssüf ki, Müsavat rəhbərliyi ADR-i böyük qısqanlıqla qarşılaşdırır. ADR üzvləri partiyani tərk edərlərsə, orada rəhbərlikdən başqa heç kim qalmalı yadaq".

□ Cavanşir Abbaslı

Turşu xiyar mövsümü

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

(Əkrəm Əylisliyə nəzirə)

Sovet dövründə bir raykom katibi olub: Murad Aşurov. Bunun çox "savadlı" sürücüsü var imiş. Harasa gedəndə Murad müəllim "Qabaqdan sağa döñərsən" deyəndə sürücü əli ile göstərib soruşmuş: "Murad müəllim, belə sağa?"

Bunu bir dostumuz xatırladı və dünən mənə zəng vurub danişdi. Özü də seçkinin gülməli əhvalatına nəzerən. Yəqin xəberiniz var, baş nazirimiz Artur müəllim builki deputaxana seçkisində saxtakarlıq yol vermişdir. Qanuna görə ultrabənovşeyi mürəkkəb səsverməyə gedən adamın sol əlinin baş barmağına vurulmalıdır, Artur müəllim isə sağ əlinə vurdurub, bu da fotojurnalistlərin kamerasına yaxalanıb. Kim bilir, bəlkə də Artur müəllim hansıa onbaşının dəstəsinə daxil olaraq seçki karuselində iştirak edibdir. Maaşı azdır, onunla necə dolansın?

Əlbəttə, qanuna görə seçici - indiki halda Artur müəllim - ultrabənovşeyi mürəkkəbi başqa barmağına da vurdura biler. Yalnız o halda ki, iraq olsun, sol əlinin baş barmağı olmasın. Baş nazirimizin isə son məlumatlara görə bütün barmaqları, maşallah, yerindədir və həmişə yerində olmasına uca kosmosdan diləyirik! İlahi, amin! Hare Krisna! Om mani padme xum! Erkir paqanem ter Astvats! (Axırıncı duanı məxsusi SOKAR üçün yazdım, bax, sözümüz sözdür ha, qazpulu verməyəcəyəm, mənim qazımı kəsəni də Astvatsa tapşırıram).

Ancaq dostumuzun versiyasına görə, Artur müəllim sağla solu tanımır və seçki komissiyasının barmaq mürəkkəbəyən əməkdaşına "Bu sağa?" deyə sual veribdir. Nə biləsəm...

Başqa bir olduqca ciddi durum MTN-in keçmiş şefi, respublikanın əməkdar reketi Eldar müəllimin ətrafında yaranıb. Hər gün onun bir dəstə qohumunu, tərəfdarını MTN-dən işdən çıxarırlar. Hətta bir gün Mahmudovun 80 qohumunun işdən çıxarıldığı yazılmışdı, sanki MTN Hindistan Tayfa Nazırılımı imiş. (Orda doğrudan da belə nazirlik var, sadəcə, funksiyası Hindistanda sayısız-hesabsız olan tayfa və klanlar, kastalar və qəbilələr arasında münasibətləri tənzimləməkdən ibarətdir). Ancaq daha güclü müqayisə obyekti tapmışam. Bu saat MTN-lə AXCP arasında qaribə bənzərlik yaranmışdır, çünkü orda da sedr Əli Kərimlinin ve başqa aktiv cəbhəçilərin qohum-əqrəbalarını işdən çıxarı, zindana salırlar. Kef onda olar ki, işdən çıxarılan MTN əməkdaşları alternativ "MTN" düzəltsinlər. Adını da KMTN, BAMTN, RAZMTN qoymaq olar. (Abreviaturaların ağmasını yazmırıam, qan düşər. Nəyimə gərəkdir ağırmaz başıma buz bağlayım?)

MTN və başqa dövlət idarələrində adı hala dönmüş həbsləri, işdən qovulmaları yeni iqtisadi siyasetlə də bağlamaq olar. Neft gelirləri azaldığı üçün ixtisar aparırlar - vəssalam. Bu ixtisarlar bütün sahələri bürümüştür. Srağagün DİA Holdingə daxil olan Sinerji Pro mühəndislik şirkətindən də bir qrup yoldaş məktub yazıb, deyirlər hamımızı ixtisar elədilər. Daha heç kim gözəlləşən, hasarlaşan, ənlilikləşən, kirşanlaşan Bakımıza tamaşa elemək istəmir, hamı qan ağlayır.

Amerikanın neft şirkətləri ofislərini bağlayıb Abşeron- dan qayıqlar - dünən Şlumberger şirkətinin burdakı törəmə qurumu getdi. Fikrimcə, neft pulları əvvəlki səviyyədə qalxa heç Eldar müəllimi və onun yecuc-məcuc qəbilesi kimi sayı bilinməyən qohum-əqrəbalarını da ixtisara salmazdlılar. Yemək yoxdur, birinci ən yekə qarnı olanı kəsirlər. Bu, kənd təsərrüfatında qızıl qaydadır. Biz isə tarixən aqrar ölkə olmuşuq, bir az arada neft-qaz çıxarmaqla dəyişmədik. Hətta neft pullarının ən sel vaxtında da Bakının mərkəzində çobanlar tütek çalıb qazonda sürü otarırdılar. Danalar ipini qırıb AzDrama-nın qənşərində tozanaq qoparırlırlar.

Yazını isə sözümüzü açdığını - Artur müəllimin indi təzəden aktuallaşan və dövləti əhəmiyyət daşımaga başlayan qızıl keləmi ilə bittirmək istəyirəm: "İqtisadi böhranı yaranan əsas səbəb insanların qışda təzə xiyar yeməsidir. Bahə qiymətə təzə xiyar alırlar, inflasiya artır. Nə məcburdur qışda təzə xiyar yeyəsiniz? Turşusunu yeyin, mən həmişə qışda xiyar turşusu yeyirəm. Təzə xiyarı isə yayda yeyirəm". Sitatin sonu.

Xəzərdə nazirimizə qarşı müdhis əməliyyat

Nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun ətrafında yaranmış mübhəmlək hələ də davam edir. Z.Məmmədov öten ayın 20-dən üzə çıxsa da, oktyabrın 23-də Neftçala rəyonunda PA-nın tərtib etdiyi qrafik üzrə yerli sakınlərə görüşsə də onun barəsində söz-söhbət tam songimib. Nəqliyyat nazirinin Neftçalada jurnalistləri nəzərdə tutaraq zarafatla dediyi "bəs yazırız ki, qacib" replikisi da onun ətrafında yaranmış informasiya burulğanını azaltmadı.

MTN-dəki məlum hadisələrden sonra Z.Məmmədovun görünməsi medianın diqqətindən yayınmadı. Mətbuat analitikləri onun karyerasının sönməməsində "MTN işi"nin ciddi rol oynadığı qənaətindədirler. Analitiklərin fikirlerini ümumişləşdirərək belə yazmaq olar ki, Eldar Mahmudovun "vurulması" Ziya Məmmədovu, sözün siyasi mənasında, ipdən alıb. İddialara görə, nəqliyyat naziri haqda mənfi yüklü informasiyaları dövlətin ən yuxarıdakı instansiyasına mehz E.Mahmudov ötürürdü. Lakin bu fikir də mübahisəlidir. Ona görə ki, "ən yuxarıdakılar"ın informasiya terminatı yalnız MTN-in üzərinə düşmür. Dövlətin siyasi sükəni arxasında əyləşmiş şəxslərin məlumat kanalları bir neçə olur. E.Mahmudovun həmkarı haqda yalan-doğru ötürdüyü xəberlər guman ki, bir neçə instansiyanın yoxlanıb. MTN-in nəqliyyat naziri barəsində hazırladığı dosyedə doğru informasiyalar da olmamış deyil. 13 il nazir işləyən, amma bütün fəaliyyətin şəffaf ola. Harda yanlış yapmayıasan - heç inanırdıq görünmür.

İşin maraqlı tərəfi budur ki, ictimaiyyət Z.Məmmədovun işdən çıxarılaçığını, hətta həbs oluna-

"Rusiya Ziya Məmmədovun 17 ton pulunu tutub" - şok iddia

Nəqliyyat nazirinin var-dövlətini daşıyan gəminin Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin xüsusi əməliyyatı nəticəsində saxlanıldığı deyilir; Moskva nəyin qisasını alır?

cağını gözləyərkən, ayrı bir nazirin vezifədən çıxarılması haqda prezident sərəncam verildi. Siyaset də futbol kimidi: bəzən 90-ci dəqiqədə hesab deyisiş, məglub qalib olur, qalib isə mayus...

Bizim yazının qəhrəmanı ne qədər qalib, bunu söylemək yəqin tez olar. Yerindən tərəfdilən daşalar hələ yerinə tam oturmayıb. Ölke prezidenti şahmat taxtasının arxasından tam çəkilməyib. Proses davam edir...

Həm de Z.Məmmədovu bir mənəli qalib elan etmək də mümkünsüzdü. O, son aylar çok zeif

lədildi. Nəqliyyat Nazirliyinə aid xeyli qurum müstəqil təşkilata çevrildi, bir neçə sahə Z.Məmmədovun nəzarətindən və tabeçiliyindən çıxarıldı. Artıq cənab Məmmədovu mətbuat "portfelsiz nazir" kimi təqdim edir.

Belə bir vəziyyətdə Z.Məmmədov barəsində növbəti bir xəber yayılıb. Nazirin külli miqdarda valyutاسının müsadirə olunduğu haqda "Yeni Müsavat" a mətbəə mənəbə tərəfindən məlumat daxil olub. İddia edilir ki, bu yaxınlarında Z.Məmmədova qarşı kritik əməliyyat keçirilib. Xəberde bildirilir

əməliyyatın arxasında nə dayana bilər? Moskva nəyin qisasını alır? Bunun sərf reketlik, yoxsa siyasi sanksiya olduğunu söyləmək çətindir.

Xatırladaq ki, 2013-cü ilin avqustunda oxşar hadisə olmuşdu. FTX qacaqmal neft daşıyan "Naf-talan" adlı Azərbaycana məxsus tanker saxlamışdı. Həmin tanker Rusiya tərəfindən müsadirə olub.

Mövzu ilə bağlı qarşı tərefin də münasibətini dərc etməyə hazırlanır.

□ Aydin ASLAN

Manat kəskin devalvasiyaya getməsə də, ucuzlaşacaq

"Azərbaycanın bütün makroiqtisadi göstəriciləri və dünyada baş verən iqtisadi proseslər onu göstərir ki, milli valyuta dəyərdən düşəcək"

Dünya bazarında dollar bahalaşması manatın növbəti devalvasiyasına səbəb ola bilər. Bu faktırı ləğvətçi ekspert Samir Əliyev öten gün mətbuatda çıxış edib. İqtisادının sözlərinə görə, ABŞ iqtisadiyyatı ilə bağlı müsbət statistik məlumatlar bu dəfə də dollara əlavə dəstək verib və dünya valyutasi bahalaşmağa başlayıb.

İqtisadiyin sözlərinə görə, dünyada dollar əsas valyutalara münasibətde möhkəmlənir və Azərbaycanda da artıq dollar 1,051 manat həddine kimi bahalaşır. Lakin bu, üzən məzənnəsi kecid deyil: "Üzən məzənnəye kecid Azərbaycanda yaxın dövrələrde mümkün deyil, hətta məsləhət deyil. Çünkü onun fəsaladır ağır ola bilər".

İqtisadi onu da deyib ki, devalvasiyanın baş vermesi zaman məsələsindən və hökumətin qərarından asılıdır: "Bu üzən məzənnəye kecid, fevral ayında olduğu kimi, "valyuta ehtiyatlarını qorumaq və ixracı stimullaşdırmaq" adı altında da ola bilər. Hər bir halda bütün yollar ona aparır".

Bundan əlavə, manat bu ilin fevral ayında baş verən devalvasiyadan sonra ilk dəfə dollara qarşı məzənnəsində 1.05 psixoloji həddini keçib. Hazırda 1 dol-

lar 1.0504 manatdır. Manatın bu

cür yumşalması da devalvasiya-nın olacağı ilə bağlı ehtimalları artırır.

Səslənən proqnozları dəyər-ləndirən iqtisadçı ekspert Natig Cəfərli hökumətin fevral ayında olduğu kimi keşkin devalvasiya-yaya getməyəcəyini vurğulayıb: "Manatın məzənnəsinin zəifləyəcəy həc kima sərr deyil. Azərbaycanın bütün makroiqtisadi göstəriciləri və dünyada baş verən iqtisadi proseslər onu göstərir ki, manata təzyiq getdikcə artacaq. Neft gelirlərinin azalması, dünyada dolların güclənməsi manata basıqları da dərartacaq. Ancaq hökumətin fevral ayında olduğu kimi, keşkin devalvasiyaya getmək üçün üzən məzənnəsi ehtimalı çox aşağıdır".

Cünti birinci devalvasiya Azərbaycan iqtisadiyyatına o qədər ağır təsir göstərdi ki, hələ də Azərbaycan özüne gəle bilmir. Bank sektoruna ayaqda qalmadıqda çətinlik çəkir, pis vəziyyətdədir. İqtisadi aktivlik xeyli dərəcədə zəifləyib, əhalinin gəlirləri azalıb. Bunun en böyük səbəblərindən biri da keşkin devalvasiya oldu. Ona görə də Mərkəzi Bank da, Məlyiye Nazirliyi də çətin ki, keşkin şəkildə manatın məzənnəsinin deyişməsinə getsinlər. Bu, Azərbaycan iqtisadiyyatının onsuz da ağır olan vəziyyətini dəha da çətinləşdirə bilər, iqtisadiyyati kökdürə bilər".

İqtisadçı ekspertin fikrine, hökumət keşkin devalvasiyaya getmək üçün üzən məzənnəsi siyaseti üzərində işləyir: "Bunun

adi üzən məzənnə olsa da yaşaş-yavaş manatın məzənnəsinin zəiflədilməsi yolunun tutulduğu açıq-əşkar görünür. Manatın devalvasiyasından sonra 1 dollar -1.05 manat psixoloji hədd idi. İndi artıq 1 dollar 1.0504 manatdır. Bu özü bir sınaqlı ki, hökumət gün-bəgün manatın dəyərdən düşməsinə gedəcək. Bu, davamlı olacaq və qısamüddəli bir proses deyil. Bu prosesə təsir edə biləcək yeganə amil neftin qiymətinin keşkin şəkildə artması ola bilərdi ki, o da yaxın gelecekda mümkün deyil. Əger neft 40 dollardan da aşağı düşəcəkse, o zaman Mərkəzi Bank manatın ucuzlaşması istiqamətində addimlarını dəha da sürətləndirməli olacaq və üzən məzənnə adı altında tez-tez yumşalmağa başlayacaq. Ancaq neftin qiyməti hazırlı həddə qalsa, bu zaman manatın ucuzlaşması tədricin gedəcək".

Natiq Cəfərli manatın dəyər-dən düşməsinin səbəbi kimi, dünya bazarında dolların bahalaşmasına səbəb olan amilləri də nezəre almanın vacib olduğunu bildirdi: "ABŞ-in Federal Ehtiyat Sisteminin (FES) faiz artımı ilə bağlı bəyanat verməsi bir çox ölkələrde yatırımların Amerikaya dönməsinə səbəb olacaq. Artıq dünya birjaları bu xəbəri alıblar. Son günlərdə dolların bahalaşmasının da əsas səbəbi budur. Bu proses dekabr ayının 17-nə qədər davam edəcək. Dekabr ayında FES-in iclasıdır və səsvermənin neticələri açıqlanacaq. Əger faiz artımı olsa, dolların dəha da keşkin bahalaşmasının və möhkəm-lənməsinin şahidi olacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Rusiyaya məxsus A321 sərnişin təyyarəsinin Misirin Si-nay yarımadası üzərində vurulması ətrafında az qala, hər gün yeni təfərruatlar üzə çıxır. Artıq əksər ekspertlər 224 dinc sakinin ölümüne gətirən faciənin terror aktı ilə bağlı olduğuna şübhə eləmirlər.

Rusiya rəhbərliyi da tədricən bu versiyani qəbul eləməyə başlayıb. Hərçənd terror versiyası rəsmi Kreml üçün ən olverişsiz variantdır, hətta öldürücü bir noticidir. Ona görə ki, o halda qəzənin dərhal Suriyaya Rusyanın herbini müdaxiləsi ilə əlaqəli olduğu üzə çıxır və buna görə Putinin Rusiya xalqına cavab verməsi lazımdır.

Odur ki, rəsmi Moskva mak-simum dərəcədə nəticəni gizləməyə, yaxud gündəmən çıxarmağa səy edir. Həm də o səbəbə ki, terror aktı Qərb - ABŞ-in məraqlarına işləyir - Suriya məsələsində Moskvadan mövqeyini zəiflətdi, adekvat olaraq ABŞ-in, Qərb, Türkiyənin Yaxın Şərqi dərhal Suriyaya Rusyanın herbini müdaxiləsi ilə əlaqəli olduğu üzə çıxır və buna görə Putinin Rusiya xalqına cavab verməsi lazımdır.

*****

Təsadüfi deyil ki, neçə vaxtdır terror versiyası Qərb KİB-lərində aparıcı mövzuya kimi tirajlanır, ABŞ, Böyük Britaniya rəsmiləri bunu vaxtaşırı və dö-nə-dönə diliq etməklə sanki Rusyanın Suriya siyasetinin artıq iflas olduğuna işarə vurular.

Bu, gercədən de belədir. Fakt budur ki, Rusyanın ayyarlılıq Suriya əməliyyatı da heç bir ciddi nəticəyə getirməyib, əvəzində isə ortada 224 nəfərlək canlı ikti var. Təbii ki, Kreml də vəziyyətin, Qərbin apardığı informasiya savasının fərqlindən və çıxarıyıolları axtarır.

Mərəqlidir ki, məhz bu arada Rusiya təyyarəsinin Böyük Britaniya istehsalı olan "torpaq-hava" tipli rakətlər vurulduğu haqda iddia ortaya çıxıb. Belə bir informasiyanı Vhatdoesitmean.com portalı yayıb. Sayt rakətlərin İŞİD-ə Səudiyyə Ərəbistanı tərefindən verildiyini iddia edib.

O da bildirilir ki, təyyarənin partlamasından bir müddət sonra rus xüsusi təyinatlıları Yeməndə ABŞ-in Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin (MKİ) iki əməkdaşını yaxalayıb. Agentlərlə bərabər onların həddən artıq mürükkeb

cihazları da Moskvadan əlinə keçib. Daha sonra Yəmenin paytaxtı Sənaya Rusiya Fövgələdə Hallar Nazırılıyına məxsus təyyarə göndərilib. Bu zaman Səudiyyə Ərəbistanı hemin təyyarənin havaya qalxaçağı təqdirdə onu məhv edəcəyini açıqlayıb. Bir neçə saat ərzində Rusiya Herbi Kosmik Qüvvələri Səudiyyə Ərəbistanına qarşı cavab tədbirləri görüb. Bu isə FHN təyyarəsinin rahat geri qayıtmamasına şərait yaradıb.

Rusiya təyyarəsinin geri dö-nüşü zamanı İranın "C-130 Hercules" təyyarəsinin onu mühafizə etdiyi də qeyd edilir. Suriyaya üçan təyyarə Qərbi məxsus radar sistemlərinin hədəfi tutu bil-məməsine imkan yaradıb. Sayt elə keçən hər iki şəxsin Misir təyyarəsinin partladılması əməliyyatına rəhbərlik etdiyi iddia edib.

*****

Hələ ki bu qəbildən məlumatlara rəsmi Vaşingtonun və MKİ-nin hansı reaksiya verdiyi bəlli deyil. Belli olan yalnız odur ki, avia-terror onsuz da münasibətləri gərgin olan və yeni "soyuq savaş" dövründə yaşayışın ABŞ və Rusiya arasında üstəlik, əsəb savaşına rəvac verib. Belə bir savaş həm də "Böyük iyirmilər" (G20) Antalya sammitinə sayılı günlər qalmış başlaması ilə diqqət çəkir.

Demək, zirvə toplantısı göz-ləniləndən də gərgin keçəcək. İlkən məlumatlara görə, toplantıda onşuz da Suriya, İŞİD mövzusu prioritet olacaq. Rusyanı isə bu məsələdə G20 üzvlərindən dəstekləyəcək ölkə demək olar, yox-

ABS və Rusiya ərasında əsəb savaşı başlayıb

Rusyanın təyyarə qəzasına məsul olan iki MKİ əməkdaşını tutduğu deyilir; "Böyük iyirmilər"in sammitinə sayılı günlər qalmış Kreml Amerikani və müttəfiqlərini nüvə zərbəsi ilə hədələdi...

dur. Əksinə, "Böyük iyirmilik" ölkələrinin mütləq əksəriyyəti ya ABŞ başda olmaqla anti-İŞİD koalisyonunun üzvüdür, ya da ən azından məsələdə Birləşmiş

(RMS) yaradılması haqda sənəd imzalanmasıdır.

Muasavat.com-un məlumatına görə, Putin dünənki müşavirədə bəyan edib ki, Moskva Qərbin son vaxtlar güclənən RMS-ə adekvat cavab vermək niyyətindədir. Məsələyə münasibət bildirən Iragir.am erməni portalı ise maraqlı şərh yazıb. Sitat: "Putin faktiki surətdə təsdiqləyir ki, Qərbin RMS-i altında olan ölkələrə pak zərbələri endirilə bilər. Bu isə məlum olduğu kimi, təkcə Avropa ölkələri və ABŞ deyil, həm də Türkiyə, İsrail, gələn il-

dən etibarın isə Gürcüstandır. Bəllidir ki, Tiflis öz ərazisində müasir RMS-in yerləşdirilməsinin mümkünlüyü ilə bağlı Fransa ilə ilk anlaşma əldə edib".

Saytə görə, Rusiyinə xarici işlə naziri Sergey Lavrovun noyabrın 9-da İrvana etdiyi səfərde məhz Gümrüdəki Rusiya hərbi bazasından Suriyaya aviaüzərəbelər endirmək üçün daşaq məntəqəsi qismində istifadə elemələrə bağlı olub. "Bu gün Putin Ermənistanla birgə RMS yaratmaqla bağlı danışlıqlara başlamaq göstərişi verib. Ermənistan

buna razılıq vermekle faktiki, özü da Qərbin strateji hədəfinə çəvirləcək - bütün mümkün nəticələri ilə birgə", - deye portal xəbərdarlıq edib.

*****

Göründüyü kimi, Kreml başçısı da bekar durmayıb və yenidən Qərbi və onun müttəfiqlərini hətta nüvə zərbəsi ilə təhdid eləməyə qərar verib. Heç şübhəsiz, bu günlərdə ABŞ-in Türkiyədəki İncirlik bazasına əlavə qırıcı təyyarələr göndərməsi de Rusiya təhlükəsine görə NATO üzvü və müttəfiqi Türkiyənin hava məkanının təhlükəsizliyini gücləndirmək niyyəti güdür. Artıq ilk partiya - 6 ədəd F15S Eagle qırıcı təyyarəsi bayaza eniş edib.

Pentagon rəsmisi Peter Kuk bildirib ki, Türkiye hökuməti özü bu xahişle müraciət edib. İstək birbaşa olaraq rus təyyarələri ilə bağlıdır. O əlavə edib ki, öz müttəfiqinə təhlükəsizliyini qorumaq NATO-nun məsuliyyətinə daxildir.

Xatırladaq ki, oktyabr ayının əvvəlində Suriyadakı mövqələri bombardayan Rusiya təyyarələri İstək birbaşa olaraq rus təyyarələri ilə bağlıdır. O əlavə edib ki, öz müttəfiqinə təhlükəsizliyini qorumaq NATO-nun məsuliyyətinə daxildir.

□ Siyaset şöbəsi

İran səfirliyi isə susur...

masına yardım etməlidir, neinki azərbaycanlı yazarları, haqq sözü deyənləri həbs etməlidir. Əks teqirdə, bə dövlət adındakı İran İslam Cümhuriyyətindən "İslam" sözünü görməli, ya da İslam sözünün karşısına "anti" əlavəni etməlidir.

YAP İdare Heyətinin üzvü, deputat Aydın Mirzəzadə isə dedi ki, bu, İranın daxili məsələsidir: "Hüquqları pozulun Azərbaycan icması kifayət qədər öz hüquqlarını qoruya bilir. Dövlət kanallında İran dövlətinin əsasını təşkil edən iki xalqdan biri haqqında təhqirəmiz ifadələrin işlədilməsi yolverilməz məsələdir. Azərbaycanlıların bu məsələyə etirazlarını bildirməsi, bu məsələdə özünün milli dəyərlərini qoruması İrandakı mövcud qaydalar çərçivəsində edilir".

Qeyd edək ki, İranda azərbaycanlılar kütüvi etirazlarına səbəb olan İran dövlət televiziyasındaki "Fitilə" adlı programı fəaliyyətini dayandırıb, bir neçə məsul şəxs tutduğu vəzifəsindən uzaqlaşdırılıb. Eyni zamanda televiziyanın direktoru Məhəmməd Sarafraz etiraz edən xalqdan üzr isteyib.

Buna baxmayaraq, İranda azərbaycanlıların etirazları davam edir. Azərbaycanlıların etirazlarına İrandakı digər etnik xalqlar da qoşulublar. Ərəb və bəluc feallar azərbaycanlıları dəstək xarakteri daşıyan bəyannat yayıblar.

Məsələ ilə bağlı müraciət etdiyimiz İranın Azərbaycanlı sefirliyindən isə sorğumuzu cavab verilmedi. Bildirildi ki, baş vərənərlərə əlaqədar sefirlik hər hansı münasibət bildirməyəcək.

□ Cavid TURAN

YAP Güneydə baş verənlərə reaksiya verdi

Mirmahmud Mirəlioğlu: "Tehran rejimi beynəlxalq qanunlara riayət etməlidir"
Aydın Mirzəzadə: "İran dövlətinin əsasını təşkil edən iki xalqdan biri haqqında təhqirəmiz ifadələrin işlədilməsi yolverilməzdir"

Noyabrin 9-da İran televiziyasında Azərbaycan türklərinə qarşı ağır həqarətlərin yol verilməsinə etiraz edən fealların bir qismində hökm oxunub. Tutulanlardan 4-nün yaşı 18-dən azdır. Təbriz, Zəncan, Marağada da xeyli həbs olunanlar var. Ancaq etirazlar səngimir.

Güneydən gələn məlumatda göre, Azərbaycanın böyük şəhərlərində keçirilən kütləvi etirazlarda dəniz mediasının da diqqət mərkəzindədir. Məlumatda görə, azərbaycanlıların kütləvi etiraz aksiyaları Türkiye telekanallarında da işıqlandırılıb. "TRT Avaz" telekanalı kütləvi aksiyalarından video Görüntü yarayaq İran televiziysinin türkleri təhqir etməsi və buna etiraz olaraq keçirilən aksiyaları işıqlandırılıb. İran parlamentinin Qərbi Azərbaycan əyalətində seçilmiş deputatı Mehdi İsaazadə noyabrin 10-da jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycan türklerinin dövlət televiziyásında təhqir olummasına münasibət bildirib. Mehdi İsaazadə deyib ki, "Fitilə" programı əməkdaşlarının etdiyi əmələ görə azərbaycanlılardan üzər istəməsi qəbul edilməlidir. Güney Azərbaycanda fars mir: "Mən ölkənin Məhkəmə Sis-

temindən bu şəxslərə ən ağır cəza verilməsini istəyirəm. Sırf üzrxalıq etmək kifayət deyil. Hesab edirəm ki, bu şəxslər cəzalandırılmalıdır. Həmisi Həzərat Əbülfəzəl və İmam Hüseyin adları dilində gəzən və onların etrinin əyveren azərbaycanlıların ağzı üfunət qoxuya bilməz. Axi biz ne qədər gedib millətə izah edib deməliyik ki, kimse bir qələt eləyib, siz bağışlayın. "Fitilə"çilər bacarırlarsa indi çıxıb türkidlilərlə hələk olmaqdan bərənən bu cür təqdim etməkdən".

Azərbaycanın qızılındən deputat Mirməlioğlu: "Bütün bunlar fars şovinizminin yürüdüyü siyasetin neticəsidir, gah sən-giyir, gah güclənir. Amma əslinde heç vaxt dayanırmış, Azərbaycan türkəne qarşı şovist siyaset yürüdüür, millətiniz ən azı 50-60 ilə ardıcıl şəkildə təhqir olunub. Tehran rejimi beynəlxalq qanunlara riayət etməlidir. Eyni zamanda özünün qəbul etdiyi konstitusiyaya uyğun olaraq Azərbaycana təqdim olunması məqamıdır. Hazırda belə təhlilərə de-

var ki, Tehran-Bakı münasibətləri gərginləşə bilər. Münasibətlərə gərginləşməyəcək. Çünkü bütün dünyaya səs salan "Hər-ray-haray, mən türkəm!" hayqırıtları, keçirilən aksiyaları Azərbaycan mediası bir az da kiçidir, "azəri" kimi təqdim edir. Bu, yaramaz və çox təhqirəmiz hərəkətdir. Hətta Tehran televiziyanın təhqirəmiz hərəkətindən daha təhqirəmiz olanı millətin abnə bilərəkden bu cür təqdim etməkdir".

M.Mirəlioğlu bütün baş vərənərlərə həssaslıqla izlenir: "KAXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu hesab edir ki, Güney Azərbaycanda baş vərənərlərə deyil: "Bu, hər zaman olan hadisələrin davamıdır. Televiziyadakı təhqirəmiz verilişin dayandırılması, yaxud üzər təqdiməsi təsdiq edir ki, bunlar planlı məsələlərdir. Ancaq ən maraqlı baş vərənərlərin Azərbaycana təqdim olunması məqamıdır. Hazırda belə təhlilərə de-

İran Azərbaycandan nə istəyir?

Azer RƏSİDOĞLU

Təbriz etiraz aksiyaları ilə çalxalanır. Kənar baxışla görünən budur ki, İran-Azərbaycan münasibətləri yeni mərheleyə qədəm basır. Yaxın zamanlarda Bakı və Tehran arasında münasibətlərin daha da gərginşəcayıni ehtimal edə bilərik. Görünür, İranın Qərblə münasibətlərini normallaşdırmağa çalışması Bakını narahat edir. Məsələ ondadır ki, Tehranla münasibətlərinin normallaşdırmağa çalışan Qorbin Bakı ilə münasibətləri son aylar xeyli dərəcədə korlanıb. Qərb Azərbaycanın həkimiyətinə təzyiqlərini artırır.

Azərbaycan və ABŞ münasibətlərinin gərginlik yaşadığı bir döndərən Tehran və Bakının münasibətlərinin "soyuq müharibə" həddine çatması təccübü görünürlər. Xarici siyasetində daima "düşmənin düşməni mənim dostumdur" devizini rəhbər tutan İran məntiqə esasən Bakı və Vashington münasibətlərinin daha da gərginleşməsinə çalışmalı, əvəzində öz "qardaşlıq missiyasını" təkif etməli idi. Lakin gözənilənlərin əksinə olaraq, İran-Azərbaycan münasibətlərində gərginliklər artan xətt üzrə inkişaf etməyə başladı. Tehranın Azərbaycana münasibətini emosional amillərlə bağlamaq da düzgün olmazdı.

Tehran rejimi "burnunun ucunda" müstəqil Azərbaycan dövlətinin olmasını özü üçün təhlükə hesab edir. Tehran Şimali və Cənubi Azərbaycan əlaqələrini düşməncilik həddindən çatdırmağa cəhd edir. İranda yaşayan çoxmilyonlu Azərbaycan türklərinin hüquqlarının pozulması da münasibətlərə təsir etməyə bilməz. İran müstəqil Azərbaycanı özüne təhlükə görür. Əslində Şimali Azərbaycan müstəqilliyini bərpə etdiğindən sonra İran üçün bu təhlükə daim gündəmdə olub. Lakin beynəlxalq təcrid, Qərb tərəfindən düşmən obrazında təqdimat, İranı Azərbaycanla münasibətləri düzəltməyə vadar edir. Buna baxmayaraq, İran əmin olmaq istəyir ki, Azərbaycan ABŞ-in herbi qüvvələrinə, İsrailin kəşfiyyat orqanlarına ərazisində fəaliyyət göstərməsinə imkan yaratmayacaq.

Bu gün İran rejiminin qalmasında ən maraqlı ölkə kimi Rusyanın adı çəkilir. Moskva "burnunun dibində" amerika-pərəst bir rejimin olmasında maraqlı deyil. İrana sahib olmaq Orta Şərqi, Cənubi-Qərbi Asiya, Cənubi Asiya, Cənubi Qafqaz, Orta Asiya, Fars körfəzi, Ərəb dənizi, Xəzər dənizi-nə çıxış əldə etmek deməkdir. Buna ABŞ-in sahib olması isə Rusyanın sonu demək olardı.

Qeyd edək ki, İranın Azərbaycana təsir imkanları yetərincədir. Vaxtilə İran İslam Respublikasının qurucusu ayətullah Xomeyni belə bir şürə ilə çıxış etmişdi - dünya şəhərlərinin birləşin! Bu şürə bu gündək İranın xarici siyasetinin göstəricilərdən biri kimi nəzərdən keçirilir. İran Azərbaycana təzyiq üçün hansı addımları ata bilər? Bu məsələ baredə bir qədər düşünmək lazım gəlir.

Tehran rejiminin Azərbaycanla bağlı ən əsas silahının bəzi İslam təməyülli təşkilatları maliyyələşdirməsi olması sərr deyil, lakin bu qüvvələr yeterləncə güclü deyillər və Azərbaycanda ictimai rəyə təsir imkanlarına malik deyillər. Buna baxmayaraq, İranın Azərbaycan dindarlarının bir qismində təsir imkanları az deyil. Burada mötədil islamçıları da gözəlmək yersiz görünür. Çox sadə bir həqiqətə görə - ac əlkədə yalnız siyasiyəmiş və radikal islam meydana çıxa bilər. Bunu əsas amillərdən birinin də Azərbaycanda liberal ideologiyanın iflasa uğraması ilə bağlıdır.

Liberalizmle beraber Azərbaycanda Qərb dəyərləri də çökəməyə başladı. Vurğulayaq ki, Qərb daireləri Azərbaycanda 2003-cü ildən etibarən məhv olmağa başladı. Bu əhval ruhiyyə ilə yanaşı, qərbyönümlü siyasi partiyaların da siyasi meydandan sixşdırılması müşahidə edilməkdədir. Nəcədəyər, mütqəddəs yer boş qalmır; bu dəfə də bəle oldu. Qərbyönümlü siyasi qrupların ifası ilə yaranan boşluğu İslam təməyülli mərkəzlər doldurmağa başladılar. Cəmiyyətdə İslam dəyərlərinin populyarlaşması siyasetə gəlmək arzusunda olan yeni müxalifətçilər qrupu üçün də başlıca amiət çevrildi.

Burada bir məqamı xatırlatmaq lazımlı gəlir. İran hərbi baxımdan Azərbaycandan xeyli güclüdür, bu ölkənin 13 milyon hərbiçi var. Əhalisinin sayı, bütçesi də Azərbaycanla "haqq-hesab yürütülməyə" imkan verir. Bir anlığa təsəvvür edək ki, Azərbaycan Qorbin destəyi ilə İranla açıq qarşıdurmağa gedir, situasiya İranın hərbi müdaxiləsi ilə sonacların. Cənub bölgəsində "TMR"-ə bənzər "Cənub İslam Respublikası" qurulur. Bundan istifade edən Rusiya şimal bölgəsinəki əhalini müdafiə etmək adı ilə bizim ərazilərə daxil olur, Ermənistan isə Qərb bölgəsinə qoşun yeridir. Bakı belə bir riskə gəde bilərmi? Ritorik sualları. Odur ki, ehtimal edə bilərik ki, Bakı Tehranla münasibətlərini bərpə etməyə çalışacaq...

Noyabrın 15-16-da Türkiyənin Antalya şəhərində keçiriləcək G20 qrupunun Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün üzv ölkələrdən 13 min nəfər, o cümlədən 3 min nəfər KİV nümayəndəsi qeydiyyatdan keçib. Yeri gəlmüşkən, akkreditə olunan jurnalistlər arasında "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı da var.

Rəsmi məlumatə görə, zirvə çərçivəsində 7 böyük toplantı keçiriləcək. Xatırladaq ki, Azərbaycan Türkiyənin G20-yə sədrliyi dövründə bu qurumun toplantılarında xüsusi dəvətli qonaq statusunda təmsil olunur. Antalyada keçiriləcək "G-20" ölkələri liderlərinin sammiti ilə əlaqədar geniş təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirir. Bu mühüm tədbirlər əlaqədar Antalyaya gelməsi nəzərdə tutulan 13 min iştirakçının təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün 12 min polis və jandarma cəlb edilib.

Antalya valisi Muammer Türker "G-20" zirvə görüşünün Türkiyə Respublikası üçün böyük əhəmiyyət daşıyan mötəbər tədbir olduğunu bildirib. O, sammitlə əlaqədar xüsusile hava limanında yüksək səviyyədə təhlükəsizlik tədbirlərinin görüldüyü vurğulayıb.

Xatırladaq ki, ABŞ prezidenti Barak Obama da G-20-nin zirvə toplantısında iştirak edəcək. Ağ ev rəhbərinin səfərinin noyabrın 14-də baş tutacağı gözlənilir.

Toplantıya İngiltərə, Rusiya, Yaponiya, Kanada, Almaniya, Fransa, İtalya, Avstraliya, Braziliya, Argentina, Hindistan, Çin, İndoneziya, Səudiyyə Ərəbistanı, Cənubi Koreya, Avropa Birliyi Komissiya liderləri də qatılacaq. Almaniyadakı kansleri Angela Merkel, Böyük Britaniyanın baş naziri Devid Kemeran, Fransa prezidenti Fransua Olland, Çin Xalq Respublikasının sədri Si Tzinpinin iştirakı təsdiqlənib.

Xatırladaq ki, bu, liderlərin sayca 10-cu toplantısıdır. Avstraliyadan ev sahibliyini təhvil alan Türkiyə gələn il üçün rəhbərliyi Çinə verecek.

G20 ölkələrinin rəhbərlərinin Türkiyənin Antalya şəhərində keçiriləcək sammitinin gündəliyi açıqlanıb. Türkiyə XİN-dən bildirilib ki, G20-nin toplantılarının ilk günündə liderlər terrorçuluğa qarşı mübarizəni, Suriyadakı vəziyyəti, bu ölkədən olan qacqınların məsəsini müzakirə edəcəklər. Tədbir noyabrın 15-də yeri vaxtla saat 12-də Antalyanın Belek rayonunda başlayacaq. Zirvə toplantısının qonaqlarını ev sahibi olaraq Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan qarşılıyacaq. Toplantıları ikiterəfli görüşlərin keçiriləcəyi də istisna edilmir.

Noyabrın 16-da Rəcəb Tayyib Ərdoğan sammitin yekununa həsr edilən mətbuat konfransı keçirəcək. Toplantıda 5 çərçivə sazişinin də imzalanacağı gözlənilir. Sammitin sonunda "Antalya bəyan-naməsi" qəbul ediləcək.

Qeyd edək ki, MSDM öz mülahizələrini cəmiyyətə təqdim etmək və fikir mübadiləsi aparmaq üçün bu mövzuda dəyirmi masa keçirəcək: "Tədbir Müsavat Partiyasının qərargahında 12 noyabrda saat 15-də başlaya-

muzakirəsini aparacaq. Bu, beynəlxalq terrorizmə qarşı mübarizə, radikallığın aradan qaldırılması, stabilliyin təmin edilməsi, maliyyə böhranından çıxmış, qarşılıqlı etimadın güclənməsi və sairlə bağlıdır".

A.Mirzəzadə qeyd etdi ki, bu məsələlərlə əlaqədar Azərbaycanın da mövqeyi ortada olacaq: "Eyni zamanda Azərbaycan orda ərazi bütövüyünün Ermənistan tərefin-

G20-də iştirak Azərbaycana nə vəd edir...

Aydın Mirzəzadə: "Bu, dünyanın aparıcı dövlətlərinə bir sıra məsələlərdə ölkəmizin mövqeyinin öyrənilməsinə və nəzərə alınmasına kömək edəcək"

sammitə dəvət edib. Bu mühüm tədbirdə Azərbaycanın da iştirak etməsi mühüm hadisədir. Sözu olanları gəlib çıxış etməye, sözü (hələlik) olmayanları gəlib qulaq asmağa çağırıram".

YAP-in Siyasi Şurasının üzvü Aydin Mirzəzadə "Yeni Müsavat'a açıqlamasında Azərbaycanın tədbirdə yüksək səviyyədə temsil olunağı təsdiqlədi: "İlk dəfə deyil ki, Azərbaycan "Böyük 20-lük" in sammitinə dəvət edilir. Bu, artıq Azərbaycanın beynəlxalq birlikdə nüfuzunun olduğu, onun siyasi və iqtisadi qüdrətinin dünya tərəfindən qəbul edilməsi deməkdir. Azərbaycanın orda iştirakı artıq dönyanın aparıcı dövlətlərinə bir sıra məsələlərdə ölkəmizin mövqeyinin öyrənilməsinə və nəzərə alınmasına kömək edəcək. Şübhəsiz ki,

"Böyük 20-lük" dönya qarşısında Azərbaycanı dəvət edən problemlərin həlli

dən pozulması, Ermənistanın işgalçı qüvvələrinin Azərbaycan ərazisində olması məsələlərini də şübhəsiz ki, qaldıracaq və beynəlxalq birlikdən, ilk növbədə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri olan üç böyük dövlətdən bu problem həllinə dəhə ciddi ya-naşmalarını tələb edəcək. Həmçinin bu gün Yaxın Şərqdə baş verən hadisələrin uzaqqedən nəticələrini də dönya birliliyi qarşısında qoya-caq. Bu, təkcə Suriyanın, İraqın məsəlesi deyil, ümmülikdə dönyanın təhlükəsizlik sisteminə qarşı çox ciddi bir tehdiddir. Böyük dövlətlər dövlətçilik təfəkkürü olmayan bir qrup banditin əlində qalıb, ona qarşı mübarizə məsələləri ortaya qoyulmalıdır. Həmçinin Avropa ilə dönyanın digər bölgələrinin münasibəti məsəlesi də sözsüz ki, qaldırılacaq və burada Azərbaycanın deyəcək sözü var. Məsələn, Avropa məsələsi dairələr vaxtaşırı Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq, onun seçki məsələlərini özünün maraqlarına uyğun qurmaq istəyindən əl çəkmirlər. Yeni bu, daxili işlərə qarışmaq, kimlərinse özünü yeni, müstəqil dövlət üzərində prokuror, hakim statusunda aparmaqdır. Bu məsələlər gündəmə gələcək. Eyni zamanda şübhəsiz ki, gündəlikdə duran məsələlər üzərində də Azərbaycanın mövqeyi səslənəcək".

□ E.PAŞASOV